

City Climate
Finance Gap Fund

KONSOLİDE

Şehir İklim Finansmanı Gap Fonu Yıllık Raporu

2023

Bu çalışma, Avrupa Yatırım Bankası'nın katkılarıyla Dünya Bankası personelinin bir ürünüdür. Bu çalışmada ifade edilen bulgular, yorumlar ve sonuçlar Dünya Bankası, Avrupa Yatırım, İcra Direktörleri Kurulu veya temsil ettikleri hükümetlerin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir. Dünya Bankası ve Avrupa Yatırım Bankası, bu belgede sunulan tüm bilgilerin doğru olmasını sağlamak için makul çabayı göstermesine rağmen, doğruluğu ve bütünlüğü garanti edilemez. Bu belgedeki herhangi bir veri veya bilginin kullanımı kullanıcının kendi sorumluluğundadır ve hiçbir koşulda Dünya Bankası, Avrupa Yatırım Bankası veya ortaklarından herhangi biri, bu belgede yer alan verilere güvenilmesinden kaynaklandığı iddia edilen herhangi bir kayıp, hasar, yükümlülük veya masraftan sorumlu tutulamaz. Bu çalışmadaki herhangi bir haritada gösterilen sınırlar, renkler, adlandırmalar ve diğer bilgiler, Dünya Bankası ve Avrupa Yatırım Bankası'nın herhangi bir bölgenin yasal statüsü veya bu sınırların onaylanması veya kabulü ile ilgili herhangi bir yargıda bulunduğu anlamına gelmez.

HAKLAR VE İZİNLER

Bu çalışmadaki materyal telif hakkına tabidir. Dünya Bankası bilgi birikiminin yayılmasını teşvik ettiğinden, bu çalışmaya tam atıfta bulunulduğu sürece, bu çalışma ticari olmayan amaçlarla kısmen veya tamamen çoğaltılabilir.

Dünya Bankası. 2024. City Climate Finance Gap Fund 2023 Yıllık Raporu. Washington D.C.

© 2024 Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası / Dünya Bankası 1818 H Street NW,
Washington, DC 20433
Telefon: 202-473-1000
İnternet: www.worldbank.org

Kapak fotoğrafı Dishev/Shutterstock.com'un izniyle

İçindekiler

Gap Fonu Ortaklarının Sesleri	iv
I. Giriş	1
I.1 Bağlam - Şehirler ve İklim Değişikliği	2
I.2 Gap Fonu Misyon ve Hedefleri	5
I.3 Gap Fonu Yönetişim ve Uygulama Düzenlemeleri	6
II. Gap Fonu Faaliyetleri	9
II.1 Düşük Karbonlu ve İklim Dirençli Şehir için Teknik Destek Geliştirme	9
II.1.1 İlgili beyanları alındı	9
II.1.2 Teknik yardım 2023 yılında onaylandı	12
II.2 Ortaklıklar, Bilgi Üretimi ve Paylaşımı ve Standartlaştırma	24
II.2.1 Bilgi üretimi ve paylaşımı	24
II.2.2 Sosyal yardım ve iletişim	28
II.2.3 Ortaklıklar	29
III. İzleme Sonuçları	33
IV. Finansal Güncelleme	34
V. Gap Fonu için Sonraki Adımlar	35
Annex	37

Kısaltmalar ve Akronimler

AFD	Agence Française de Développement
BMWK	Federal Ekonomi ve İklim Eylemi Bakanlığı
BMZ	Federal Almanya Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı C40 C40 Şehirleri İklim Liderliği Grubu
CCFLA	Şehirler İklim Finansmanı Liderlik İttifakı EIB Avrupa Yatırım Bankası
EOI	İlgi Beyanı
GCOM	İklim ve Enerji için Belediye Başkanları Küresel Sözleşmesi GSYİH Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
GFDRR	Afet Risklerinin Azaltılması ve İyileştirilmesi Küresel Tesisi
GHG	Sera Gazı
GIZ	Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit
GRID	Yeşil, dirençli ve kapsayıcı kalkınma
ICLEI	Sürdürülebilirlik için Yerel Yönetimler IFC Uluslararası Finans Kurumu LMIC Düşük ve Orta Gelirli Ülke
LUX	Lüksemburg Çevre, İklim ve Biyoçeşitlilik Bakanlığı MDTF Multidonor Güven Fonu
NBS	Doğa Temelli Çözümler
SWM	Katı Atık Yönetimi
TA	Teknik Destek
TOD	Transit odaklı gelişim

Şekiller ve tablolar

Rakamlar

Şekil I-1: Gap Fonu Tarafından Sağlanan Desteğin Kapsamı	5
Şekil I-2: Boşluk Fonu Yapısı	7
Şekil II-1: Gap Fonu EOI İnceleme Sürecine Genel Bakış	10
Şekil II-2: 2022 ve 2023 Yıllarında Alınan EOI'lerin Bölgesel Dağılımı	11
Şekil II-3: 2022 ve 2023 Yıllarında Bölge ve Uygunluğa Göre Alınan EOI'ler	12

Masalar

Tablo III-1: Aralık 2023'e Kadar Konsolide Sonuç Çerçevesi Durumu	33
Tablo IV-1: Gap Fonu Ödemeleri - Başlangıçtan Aralık 2023 Sonuna (milyon Euro)	34
Tablo IV-2: Gap Fonu Alınan Mali Katkılar, Yapılan Ödemeler ve Mevcut Bütçe - Başlangıçtan Aralık 2023 Sonuna kadar (milyon Avro)	34

Haritalar

Harita II-1: 2023 Yılında AYB ve GIZ Tarafından Onaylanan Teknik Yardımlar	13
Harita II-2: 2023 Yılında Dünya Bankası Tarafından Onaylanan Teknik Yardımlar	17

Gap Fonu Ortaklarının Sesleri

"Kent İklim Finansmanı Boşluk Fonu'nun (Gap Fund) üç yıldır başarılı bir şekilde çalıştığını ve artan talebi etkileyici bir şekilde karşıladığını görmekten gurur duyuyoruz. Bu durum, iklim eylem planlaması ve proje hazırlığının ilk aşamalarında teknik yardımın (TA) ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Eşsiz ve yenilikçi yaklaşımıyla Gap Fonu, küresel iklim hedeflerimize ulaşmak için ihtiyaç duyulan kentsel yatırımların önünün açılmasına yardımcı olmaktadır."

- [Almanya Hükümeti](#)

"Üç yıl sonra, yerel oyuncular ve yetkililerin Gap Fonu'na artan ilgisi doğru yönde ilerlediğimizi gösteriyor. Şu anda 100 milyon Avro hedefimizi aşmış bulunuyoruz ki bu da kararlılığımızın ve ortak çabalarımızın bir başka kanıtıdır. Gap Fonu giderek yerel iklim eylemleri için kilit bir ortak haline geliyor." - [Lüksemburg Çevre, İklim ve Biyoçeşitlilik Bakanlığı](#)

"Şehirler karbon nötr ve iklim değişikliğinin etkilerine karşı daha dirençli olmak için zamana karşı bir yarış içindeler. Aynı zamanda bütçelerini zorlayan büyük sosyal ve ekonomik güçlüklerle de karşı karşıyalar. Gap Fonu, şehirlerin kıt kaynakları en iyi şekilde kullanmalarına yardımcı oluyor. Bu, gelecek vaat eden proje fikirlerini hazırlık desteği ve finansmanla buluşturmanın yanı sıra yatırımları yönetmek için yerel kapasiteyi geliştirmek anlamına geliyor."

- [Avrupa Yatırım Bankası](#)

"Yaşanabilir bir gezegende yoksulluğu sona erdirmek için şimdi harekete geçilmesi gerekiyor. Şehirler, istikrarlı ekonomik büyüme ve istihdam yaratırken iklim direncini artırmanın anahtarıdır. Gap Fonu, şehirlerin iklim hedeflerini gerçek yatırımlara dönüştürecek ve milyonlarca insana yaşamlarını iyileştirme şansı verecektir." - [Dünya Bankası](#)

"Çalışmalarımızı insanlar ve gezegen için daha etkili hale getiren büyük ortaklıklar, işbirliği ve vizyoner liderler konusunda 2023'ün en önemli özelliklerinden biri, şehirler ve belediyeler için finansmanı harekete geçirmede Şehir İklim Finansmanı Açığı Fonu kapsamındaki ortaklıktı. İşbirliğimiz iki yönlü bağlantıları temsil ediyor ve iklim finansmanı açığının kapatılmasına katkıda bulunuyor! Bu ortaklıkları genişletmek için sabırsızlanıyoruz - daha fazla işbirliği, koalisyon kurma ve ortak vizyona her zamankinden daha fazla ihtiyaç var." - [Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit](#)

"İklim ve Enerji için Küresel Belediye Başkanları Sözleşmesi'ne bağlı kentler ve ortaklar, iklim değişikliğiyle mücadele konusunda uzun vadeli bir vizyonu paylaşmaktadır. Gap Fonu'nun şehirlere sağladığı stratejik teknik yardım, ortak zorlukların üstesinden gelinmesi, iklim hedeflerinde ilerleme kaydedilmesi ve iklim konusundaki kararlılığın dönüştürücü eyleme dönüştürülmesi açısından kritik önem taşımaktadır." - [İklim ve Enerji için Küresel Belediye Başkanları Sözleşmesi](#)

"Başlangıcından bu yana Gap Fonu, çalışmalarımız için en uygun ve başarılı proje hazırlama aracıdır. Fon tarafından sunulan destek, Sürdürülebilirlik için Yerel Yönetimler'in (ICLEI) yerel yönetimlerin sağlam kalkınma projeleri belirleyip tasarlamalarına ve bunlar için finansmana erişmelerine yardımcı olan çabalarını tamamlayıp, güçlendiriyor ve yükseltiyor." - [Sürdürülebilirlik için Yerel Yönetimler](#)

"Gap Fonu, sürdürülebilir ve dirençli kentsel kalkınmayı destekleyecek projelerin belirlenmesi ve hazırlanmasında kentlere yardımcı olma konusunda kritik bir rol oynamaktadır. Gap Fonu'nun başarıları, erken aşama planlama ve hazırlık yoluyla şehirleri etkinleştirme potansiyelinin altını çizirken, aynı zamanda bu başarıları finansmana erişimin artırılmasıyla uyumlu hale getirme zorunluluğunu da vurgulamaktadır. Cities Climate Finance Leadership Alliance'ın gururlu bir ortağı olarak, Gap Fund'ı bu hedefleri doğrultusunda desteklemeye kararlıyız." - [Cities Climate Finance Leadership Alliance](#)

"Kentlerde iklim eylemi, Paris Anlaşması hedeflerine ulaşılmasında kritik öneme sahiptir. Kentler inanılmaz işler başardılar, ancak ivmeyi sürdürmek için finansmanın hızla açılması gerekiyor. Şehir İklim Finansmanı Boşluk Fonu, şehirlerin yaşamlarımızı daha sağlıklı, daha mutlu ve daha uzun hale getiren kaynaklara erişmesine yardımcı olur. C40 gururlu bir ortaktır" - [C40 Cities Climate Leadership Group](#)

I. Giriş

Gap Fonu, düşük karbonlu ve iklime dirençli fikirleri stratejilere ve finansmana hazır projelere dönüştürerek geliştirmek için ve yükselen ülkelerdeki şehirlerin iklim hedeflerini gerçekleştirmelerine yardımcı olmayı amaçlayan ve Eylül 2020'de kurulan çok donörlü bir girişimdir.

Dünya Bankası ve Avrupa Yatırım Bankası (EIB) Gap Fonu'nu ortaklaşa yürütmektedir. Her bir kurum, Alman Federal Ekonomi ve İklim Eylem Bakanlığı (BMWK), Alman Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ) ve Lüksemburg Çevre, İklim ve Biyoçeşitlilik Bakanlığı'ndan (LUX) oluşan donörlerle yakın koordinasyon içinde bir Çok Donörlü Güven Fonu (MDTF) yönetmektedir. Ayrıca, şehir ağları ve aşağıdakiler de dahil olmak üzere diğer kilit ortaklarla işbirliği yapmaktadır: C40 Cities Climate Leadership Group (C40); Global Covenant of Mayors for Climate and Energy (GCOM); Local Governments for Sustainability (ICLEI); ve Cities Climate Finance Leadership Alliance (CCFLA).

Bu yıllık rapor, 2023 takvim yılında Gap Fonu tarafından kaydedilen ilerlemeyi, Dünya Bankası ve AYB'nin üzerinde mutabık kalınan raporlama çerçeveleri ve sözleşmeye dayalı anlaşmaları uyarınca ilgili donörlerine sundukları yıllık raporları temel alarak özetlemektedir.

Bölüm 1'de Gap Fonu, misyonu ve hedeflerinin yanı sıra yönetim ve uygulama düzenlemelerine genel bir bakış sunulmaktadır.

Bölüm 2'de düşük karbonlu ve iklime dirençli şehirlerin geliştirilmesi için Gap Fonu Teknik Yardım Programı'nın uygulama ilerlemesi sunulmaktadır.

Bölüm 3'te ortaklıklar, bilgi üretimi ve bilgi paylaşımı faaliyetlerinin uygulama aşamaları sunulmaktadır.

Bölüm 4, konsolide Boşluk Fonu sonuç çerçevesine ilişkin 2023 yılında kaydedilen ilerlemeyi sunmaktadır.

Bölüm 5, 2023 sonu itibarıyla Gap Fonu'na yapılan katkılar ve harcamalar hakkında genel bir bakış sunmaktadır.

Bölüm 6, teknik destek, bilgi yönetimi, ortaklıklar ve kapasite geliştirme dahil olmak üzere 2024 yılı için planlanan faaliyetlere kısa bir genel bakış sunmaktadır.

1.1 Bağlam - Şehirler ve İklim Değişikliği

Şehirler, iklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlamak için kritik öneme sahiptir. Düşük ve orta gelirli ülkelerdeki (LMICs) hızlı kentleşme bugüne kadar iyi yönetilememiş, bu da dünya nüfusunun büyük bir kısmının aşırı hava olaylarına ve artan iklim risklerine karşı savunmasız kalmasına neden olmuştur. Küresel kent nüfusunun 2050 yılına kadar 2,5 milyar artacağı tahmin edilmektedir. Bu büyümenin yaklaşık yüzde 90'ı Asya ve Afrika'da yoğunlaşacak ve kentsel alanlarda yaşayan dünya nüfusunun payını yüzde 75'e çıkaracaktır.¹

Kentsel alanlar, başta sel ve aşırı sıcaklık olmak üzere iklim değişikliğinin orantısız etkileriyle karşı karşıyadır. Daha sık ve aşırı yağış olayları ve kentleşme ile artan yüzey akışı, iklim kaynaklı birçok aşırı olay tarafından aşılabilecek belirli olay yoğunluğu, süresi ve sıklığı kullanılarak tasarlanmış kentsel altyapıyı sular altında bırakabilir. Sıcak hava dalgalarına maruz kalan nüfusun çoğu, kentsel ısı adası etkisi nedeniyle çevredeki alanlardan daha yüksek sıcaklıklar yaşayacak olan kent merkezlerinde yaşayacaktır. Mevcut küresel ısınma seviyelerinde bile, kentsel alanlar iklim değişikliğinden önemli etkiler yaşamaktadır. Bazı büyük şehirlerde ortalama yerel ısınma 1,5°C'yi aşmıştır.

İklim tehlikelerine karşı kırılganlık ve maruziyet, LMIC'ler de dahil olmak üzere en düşük uyum kapasitesine sahip şehirlerde en hızlı şekilde artmaktadır. Bu durum, şehirlerin temel hizmetleri sağlama, altyapıyı sürdürme, yeterli konut sağlama ve sakinlerin geçim kaynaklarını ve sağlığını güvence altına alma becerilerini önemli ölçüde kısıtlamaktadır. Şehirlerde, iklim etkilerinden en kötü etkilenenler genellikle enformel yerleşimlerde yaşayanlar, düşük gelirli sakinler, yaşlılar ve engelliler gibi en marjinalleştirilmiş nüfuslardır.²

Küresel ısınmayı başarılı bir şekilde sınırlandırma çabaları, şehirlerin sera gazı (GHG) emisyonlarını azaltmada liderlik etme becerisine bağlıdır. Kentsel alanlardaki faaliyetlere atfedilebilecek küresel sera gazı emisyonlarının payı 2015 yılında yüzde 62 iken 2020 yılında yüzde 67-72'ye yükselmiştir.³ LMIC'deki şehirler şu anda küresel emisyonların çok küçük bir kısmına katkıda bulunurken, hızlı kentleşme ve ekonomik büyümenin birleşimi, bugün düşük karbon yörüngelerine oturtmak için harekete geçilmezse önümüzdeki yıllarda bu şehirlerden kaynaklanan emisyonlarda bir artışa neden olabilir. Kentsel alanların nasıl planlandığı, tasarlandığı, inşa edildiği, güçlendirildiği ve yönetildiği kentsel sera gazı emisyonlarını etkileyecektir.

Ulaşım, konut ve ticari enerji kullanımı ve atıklardan kaynaklanan kentsel emisyonlardaki büyümeye ek olarak, kentsel genişleme, ormansızlaşma ve binalar ve altyapı için karbon yoğun malzemelerin kullanımıyla ilgili emisyonların artmasına neden olmaktadır. Kentsel alanların büyüklüğü 2050 yılına kadar üç katına çıkabilir. Düşük karbonlu kentsel altyapı yatırımlarının artırılması, Paris Anlaşması'nın aşağıdaki hedeflerine ulaşılması için elzem olacaktır

¹ Birleşmiş Milletler. 2018. Dünya Nüfus Beklentileri Revizyonu. Available on: <https://www.un.org/en/desa/2018-revision-world-urbanization-prospects#:~:text=Today%2C%2055%25%20of%20the%20world's,increase%20to%2068%25%20by%202050.>

² Intergovernmental Panel on Climate Change. 2022. Altıncı Değerlendirme Raporu. Bölüm 6: Şehirler, Yerleşimler ve Temel Altyapı. Şu adresten erişilebilir: <https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg2/chapter/chapter-6/>.

³ Intergovernmental Panel on Climate Change. 2022. Altıncı Değerlendirme Raporu. Politika Yapıcılar için Özet. İklim Değişikliğinin Azaltılması. Şu adresten erişilebilir: https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg3/downloads/report/IPCC_AR6_WGIII_SPM.pdf.

Küresel sıcaklık artışını 2° C'nin çok altında sınırlandırmanın yanı sıra iklim değişikliğine uyum ve dayanıklılığı güçlendirmek.

Şehirler, iklim-akıllı kentsel kalkınmanın gerçekleştirilmesinde zorluklarla karşılaşmaktadır. Tahminen 2030 yılına kadar 93 trilyon ABD doları tutarında sürdürülebilir altyapı inşa edilmesi gerekmektedir ve bunun yüzde 70'inden fazlası kentsel alanlarda inşa edilecektir. Bu düşük karbon yatırımı, binalarda ve enerji üretiminde enerji verimliliğini artırmak için daha yeni ancak maliyetli teknolojiler için daha yüksek sermaye harcaması gerektirmektedir. Ayrıca, daha enerji verimli kentsel gelişime geçiş, fosil yakıt sübvansiyonlarının azaltılması ve daha sürdürülebilir altyapı çözümlerinin benimsenmesinden beklenen verimlilik kazanımları ve tasarrufları da içermektedir.⁴Yeni altyapı, hedeflenen hizmet kalitesi ve miktarına ve bu hedefe ulaşmak için elde edilen harcama verimliliğine bağlı olarak, 2030 yılına kadar LMIC'lere yılda Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'nın (GSYİH) yüzde iki ila sekizine mal olabilir⁽⁵⁾.

Gelecekteki emisyon eğilimleri, şehirlerde inşa edilen altyapının gezegensel sınırlarla uyumlu olup olmadığına⁶veya sürdürülemez, yüksek karbon salınımlı ve iklim açısından son derece kırılgan bir kalkınmayı kilitleyen yatırım kararlarının alınıp alınmadığına bağlı olacaktır. Bununla birlikte, doğru politikalarla, GSYH'nin yüzde 4,5'i oranında yatırım yapılması, LMIC'lerin altyapı ile ilgili sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmasını ve ortalama küresel sıcaklık artışını 2° C'de tutma yolunda ilerlemesini sağlayacaktır⁶.

Şehirler iklim değişikliğiyle mücadelede önemli fırsatlar sunmaktadır. CCFLA, Gap Fonu'nun desteğiyle yayınladığı raporda, şehirlerdeki sera gazı emisyonlarının teknik olarak uygulanabilir, yaygın olarak mevcut önlemlerle 2050 yılına kadar neredeyse yüzde 90 oranında azaltılabileceğini, potansiyel olarak 2030 yılında 87 milyon işi destekleyebileceğini ve 24 trilyon ABD doları tutarında küresel bir ekonomik getiri sağlayabileceğini belirtmiştir.⁷Uluslararası Finans Kurumu (IFC), sadece gelişmekte olan pazarlardaki atık, su, yenilenebilir enerji, elektrikli araçlar, toplu taşıma ve yeşil bina sektörlerinin 2030 yılına kadar 29,4 trilyon ABD doları tutarında sürdürülebilir yatırım fırsatlarını temsil ettiğini tahmin etmektedir.⁸

Ulusal hükümetler, şehirler, kamu ve özel finans kuruluşları, şehirlerin iklim eylemi için önemini giderek daha fazla kabul ediyor ve iklim finansmanına erişimin önündeki engelleri ele almak için girişimler başlatıyor. Dünya genelinde kent sakinlerinin yüzde 20'sini temsil eden 6.000'den fazla şehir GCOM'un imzacısıdır ve iklim eylem planları geliştirmiştir.

⁴ Ekonomi ve İklim Küresel Komisyonu. 2014. İkinci Bölüm: Şehirler, Ulusal ve Küresel Büyümenin Motorları. Şu adresten erişilebilir: <https://newclimateeconomy.report/2014/cities/>.

⁵ Rosenberg Julie ve Marianne Fay. 2019. Uçurumun Ötesinde: Ülkeler Gezegeni Korurken İhtiyaç Duydukları Altyapıyı Nasıl Karşılabilir? Sürdürülebilir Altyapı Serisi. Şu adresten erişilebilir: <https://elibrary.worldbank.org/doi/abs/10.1596/978-1-4648-1363-4>.

⁶ Gezegensel sınırlar, Dünya'nın atmosferini, okyanuslarını ve ekosistemlerini dengede tutma sınırlarını ifade eder. Bu sınırların ötesinde dünya sistemi kendi kendini düzenleyemeyebilir ve çevrede geri dönüşü olmayan zararlara neden olabilir.

⁷ CCFLA. 2021. Şehirlerin İklim Finansmanı Durumu. Erişim adresi: <https://www.climatepolicyinitiative.org/wpcontent/uploads/2021/06/2021-State-of-Cities-Finance-Executive-Summary.pdf>.

⁸ IF C. 20180 Şehirlerde İklim Yatırım Fırsatları. Bir IFC Analizi. Erişim adresi: <https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/875afb8f-de49-460e-a66a-dd2664452840/201811-CIOC-IFC-Analysis.pdf?MOD=AJPERES&CVID=mthPzYg>.

Bununla birlikte, şehir yönetimleri iklim akıllı kentsel kalkınmayı sağlamak için zorluklarla karşılaşmaktadır. Bunlar arasında sınırlı kapasite, teknik bilgi eksikliği ve yukarı ve aşağı yönlü finansmana erişim eksikliği yer almaktadır. Şehirler ön iklim teşhisleri veya eylem planları hazırlamış olsalar bile, birçoğu bir sonraki adımı atacak araçlara veya kapasiteye sahip değildir.

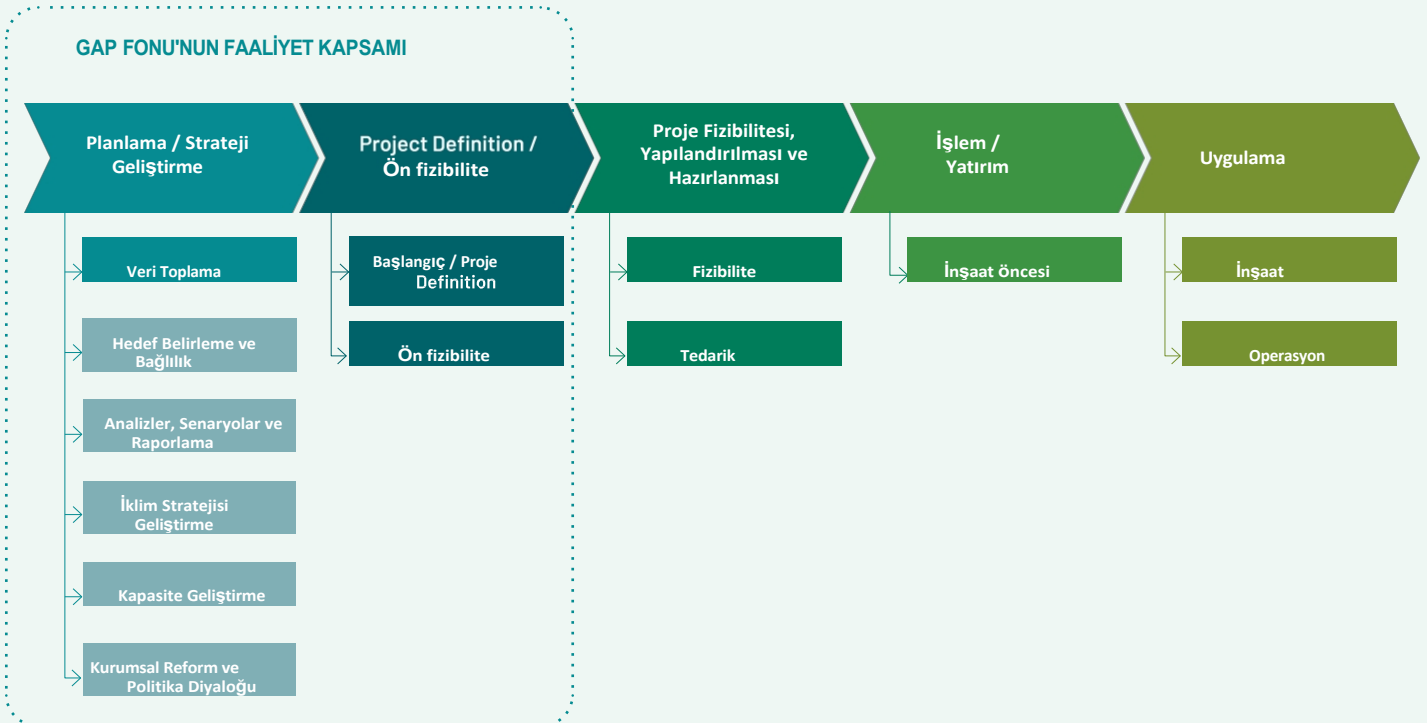
1.2 Gap Fonu Misyon ve Hedefleri

Boşluk Fonu'nun amacı, sıcaklık artışını sanayi öncesi seviyelerin 1,5° Celsius üzerinde sınırlamaya yönelik küresel çabalar doğrultusunda, LMIC'lerdeki şehirlerin düşük karbonlu ve iklime dirençli yollara geçişine yardımcı olmaktır. Erken aşama proje hazırlığı için finansmanı artırmayı, şehirlerin belediye düzeyindeki kapasite boşluklarının yanı sıra iklim değişikliğini ele almalarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Bu hedeflere ulaşma çabalarında Gap Fonu, proje hazırlığının ilk aşamalarında şehirlere (Şekil I-1) şu konularda yardımcı olmaktadır:

- Şehir düzeyinde iklim değişikliği stratejileri geliştirmek ve planların, stratejilerin ve yatırım programlarının iklim değişikliğini ele alma potansiyelini değerlendirmek için derinlemesine analizler oluşturmak.
- Düşük karbonlu ve iklime dirençli yatırımların belirlenmesi ve önceliklendirilmesi.
- Proje konseptinin ve ön fizibilite çalışmalarının bileşenlerinin tanımlanması.
- İklim akıllı kentsel altyapı yatırımları için finansman stratejileri geliştirmek ve finansman kaynaklarını belirlemek.
- Düşük karbonlu ve iklime dirençli kentsel kalkınma için kapasite oluşturmak.

ŞEKİL I-1: GAP FONU TARAFINDAN SAĞLANAN DESTEK KAPSAMI

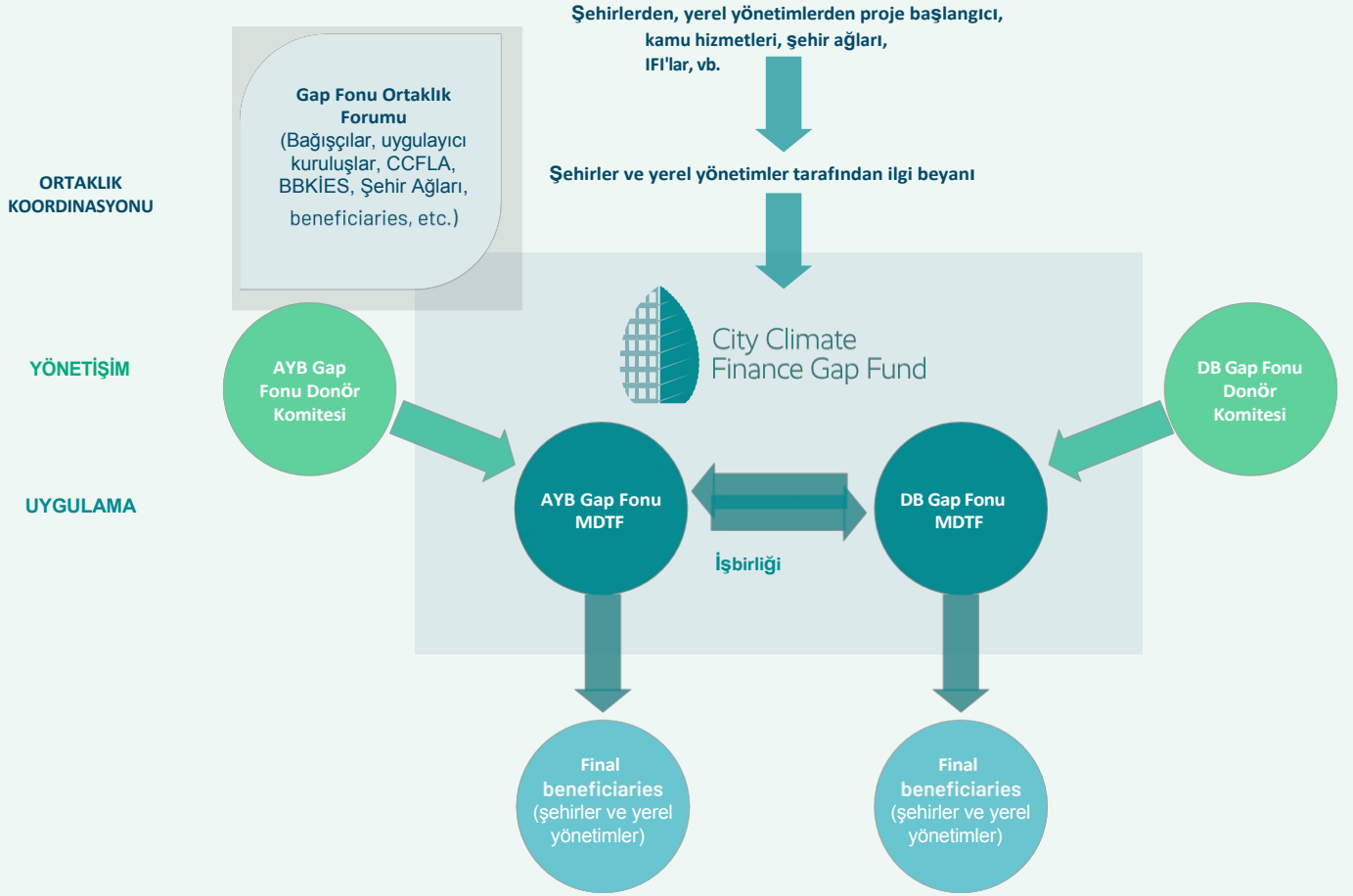
Kaynak: Gap Fonu (2021).

I.3 Gap Fonu Yönetişim ve Uygulama Düzenlemeleri

Gap Fonu şehirlere iki uygulayıcı kurum aracılığıyla destek sağlamaktadır: Dünya Bankası ve Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) ile işbirliği yapan EIB. Bu kurumlar sürdürülebilir kalkınma, iklim finansmanı projeleri ve kentsel kalkınma alanlarında uzun yıllara dayanan uzmanlıklarının eşsiz bir karışımını sunmaktadır. Her bir uygulayıcı kurum, yönetim, uygulama ve ortaklıklarla ilgili bir "Tek Gap Fonu" mimarisi (Şekil I-2) altında ikisi arasında güçlü bir koordinasyonla bir MDTF yönetmektedir.

- Yönetişim: Donörler, ilgili donör komiteleri aracılığıyla iki MDTF'ye stratejik yön vermektedir. İki MDTF arasında koordinasyon ve tutarlılığı sağlamak için AYB ve Dünya Bankası'nın birbirlerinin donörler komitesinde gözlemci olarak çapraz katılımıyla paralel olarak gerçekleştirilirler. Komite yıllık olarak toplanır, ancak Gap Fonu'nun ilerleyişi hakkında bilgi vermek için donörlerle periyodik olarak toplantılar düzenlenir.
- Uygulama: AYB ve Dünya Bankası, "Tek Gap Fonu" mimarisi kapsamında entegre erişim, seçim ve destek mekanizmalarını sağlamak için şehir ağları da dahil olmak üzere diğer kilit ortaklarla birlikte uygulamayı koordine eder. Buna aşağıdakiler dahildir:
 - Şehir ağları ve diğer kilit ortaklarla ortaklaşa düzenlenen sosyal yardım, iletişim ve bilgi paylaşımı faaliyetleri.
 - Teknik yardım için finansman talebinde bulunmak üzere ilgi beyanının (EOI) nasıl sunulacağı, iklim açısından akıllı kentsel kalkınmaya ilişkin bilgi kaynakları ve uygulanmakta olan teknik yardımlara ilişkin bilgiler de dahil olmak üzere Gap Fonu hakkında bilgi sunan One Gap Fund web sitesi.
 - AYB ve Dünya Bankası arasındaki koordinasyon mekanizmaları, EOI'lerin taranması ve değerlendirilmesi ve iki MDTF'den biri tarafından daha fazla işlem yapılmasının görüşülmesi. Bu kararlar iki kurumun iki ayda bir yaptığı toplantılarda ortaklaşa alınır.
- Ortaklıklar: Ortaklık Forumu, Gap Fonu'nun genel stratejisini ve yönünü bilgilendirmek için şehir iklim finansmanı alanındaki kilit oyuncular arasında deneyim ve uzmanlık paylaşımı ile bilgi ve fikir alışverişi için bir platform sağlar.

ŞEKİL I-2: GAP FON YAPISI

Kaynak: Gap Fonu (2021).

II. Gap Fonu Faaliyetleri

Gap Fonu'nun hedefleri, düşük karbonlu ve ıklime dirençli şehir gelişimi ve ortaklıklar, bilgi paylaşımı ve standardizasyon için teknik yardım yoluyla gerçekleştirilmektedir.

- Düşük karbonlu ve ıklime dirençli şehir gelişimi için teknik destek, şehirleri iklim stratejileri, planları ve politikalarının geliştirilmesi veya güncellenmesi; iklim akıllı yatırımların belirlenmesi ve önceliklendirilmesi ve iklim akıllı kentsel projelerin erken aşamada hazırlanması konularında destekler.
- Ortaklıklar, bilgi üretimi ve paylaşımı ve standardizasyon, şehir iklim eylemi için teknik kapasiteyi ve ortaklıkları güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Desteklenen faaliyetler arasında amiral gemisi raporlarının, teknik notların geliştirilmesi, web seminerleri, çalıştaylar ve Gap Fonu ortaklık forumları dahil olmak üzere bilgi paylaşım etkinliklerinin düzenlenmesi ve bunlara katılım yer almaktadır.

Aşağıdaki bölümler, Ocak-Aralık 2023 döneminde Gap Fonu tarafından yürütölen teknik yardım ve bilgi paylaşımı faaliyetlerine genel bir bakış sunmaktadır.

II.1 Düşük Karbonlu ve İklim Dirençli Şehir Geliştirme için Teknik Destek

Gap Fonu, iklim değışikliğı stratejisinin oluşturulması, iklim açısından akıllı yatırımların belirlenmesi ve iklim değışikliğini ele alacak projelerin kavramsallaştırılması konularında geniş bir kent yelpazesinden gelen destek taleplerini proaktif bir şekilde kolaylaştırmaktadır.

Bu bölümde alınan EOİ'ler incelenmekte ve onaylanan teknik yardım açıklanmaktadır.

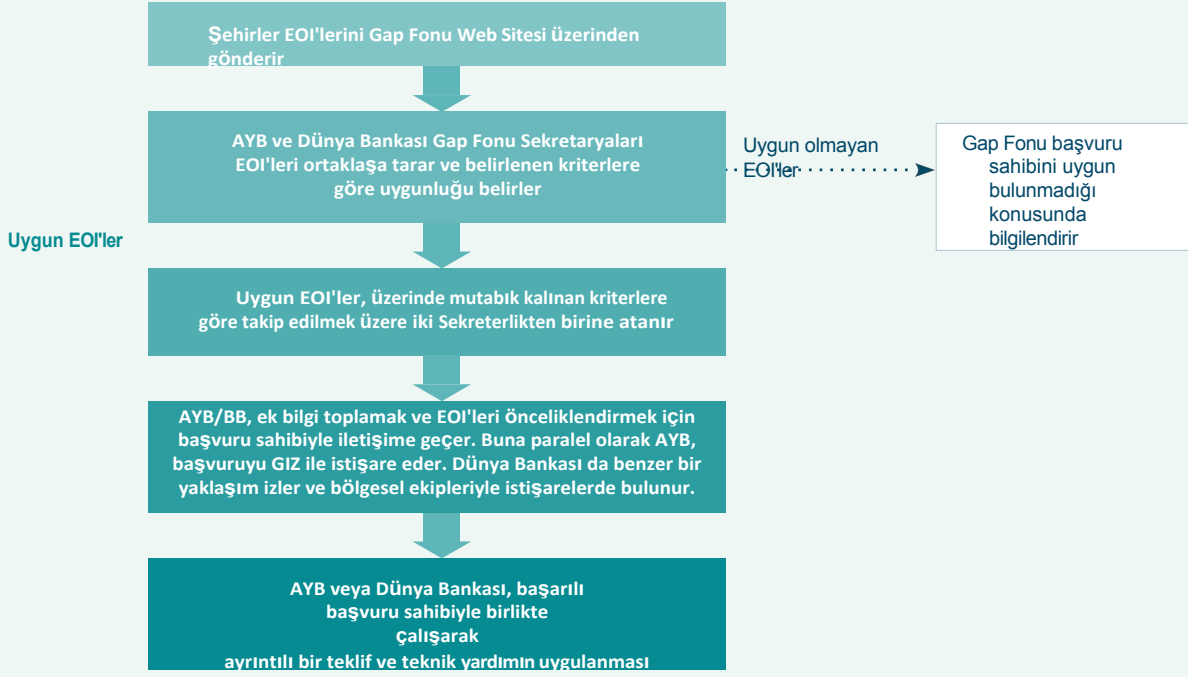
II.1.1 İLGI BEYANLARI ALINDI

Gap Fonu, başvuru sahiplerinin EOİ formlarına erişebildiğı ve şehrin mevcut iklim değışikliğı planlarını ve iklim değışikliğı ile ilgili çalışmalarını tanımlayabildiğı, talep edilen destek türünü belirtebildiğı ve önerilen faaliyetin uygunluğunu değerlendirebildiğı Gap Fonu web sitesi⁹ aracılığıyla EOİ'leri sürekli olarak kabul etmektedir. AYB ve Dünya Bankası daha sonra uygunluk kriterleri rehberliğinde iki ayda bir yapılan toplantılar sırasında sunulan EOİ'leri taramaktadır (Şekil II-1).

Gap Fonu, Eylül 2020'deki başlangıcından 2023 sonuna kadar 459 EOİ almış ve incelemiştir. 2023 yılı boyunca, 110 EOİ aldığı bir önceki yıla göre yüzde 50 artışla 172 EOİ almıştır.

⁹ City Gap Fund Web Sitesi: <https://www.citygapfund.org/>.

ŞEKİL II-1: GAP FONU EOİ İNCELEME SÜRECİNE GENEL BAKIŞ

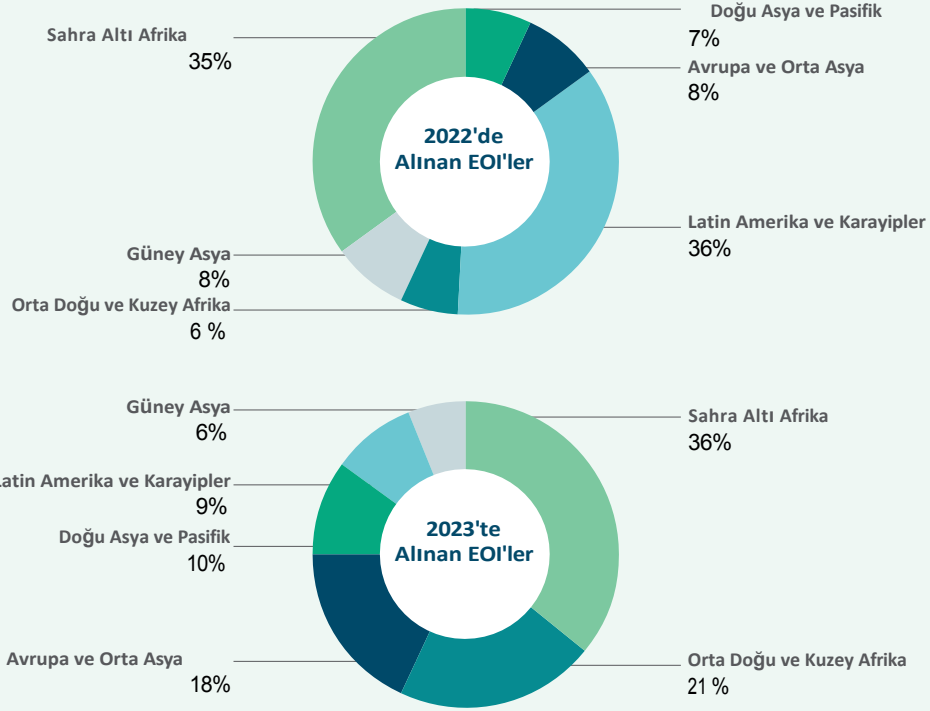

Kaynak: Gap Fonu (2024).

Alınan EOİ'lerin bölgesel dağılımı¹⁰2022 ve 2023 yılları arasında Latin Amerika'dan alınan EOİ'lerin sayısında bir azalma ve 2023 yılında Orta Doğu ve Kuzey Afrika'dan alınan EOİ'lerin sayısında önemli bir artış ile değişmiştir (Şekil II-2). Bölgesel dağılımdaki değişiklikler, pandemi sırasında Gap Fonu'nu tanıtmak için yapılan sanal çalıştaylardan, şehirlerin proje fikirlerini belirlemelerini ve EOİ'leri hazırlamalarını desteklemek için Gap Fonu ve GCOM arasındaki ortaklıktan yararlanarak bölgesel ve/veya ülke düzeyinde daha hedefli yüz yüze ve sanal etkinliklere geçiş stratejisindeki değişimi yansıtmaktadır. Bu aynı zamanda, şehirlerin sosyal yardım etkinliklerinin ardından EOİ sunma kapasitesinin daha yüksek olduğu Latin Amerika'dan alınan EOİ sayısındaki düşüşü de açıklayabilir.

¹⁰ Bu raporda aşağıdaki bağlantıda özetlenen bölgesel tanımlar kullanılmaktadır:
<https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/906519-world-bank-country-and-lending-groups>.

ŞEKİL II-2: 2022 VE 2023 YILLARINDA ALINAN EOİ'LERİN BÖLGESEL DAĞILIMI

Kaynak: Dünya Bankası Gap Fonu (2024).

2023'te alınan ve taranan 172 EOİ'den 75'i destek için uygun bulunmuştur. Bu EOİ'ler üzerinde yapılan bir analiz, EOİ'lerin destek için uygun bulunmamasının en sık rastlanan nedenlerinin şunlar olduğunu belirlemiştir:

- Başvuru sahibinin uygunluğu (%38): Bir şehir idaresi ile doğrudan bağlantısı olmayan bir birey veya özel bir kuruluş tarafından sunulan EOİ'ler.
- Diğer uygunsuzluk nedenleri (%26): Eksik EOİ'ler, aynı taleple ilgili birden fazla başvuru, proje uygulama desteği talebi ve diğerleri.
- Açık bir iklim veya kent odağının olmaması (%25): İklim değişikliğinin azaltılması veya adaptasyonuna özel bir odaklanma belirlemeden veya kırsal alanlara odaklanmadan proje hazırlığı için destek talep eden EOİ'ler.
- Spesifik talep eksikliği (%11): Gap Fonundan talep edilen desteği açıkça belirtmeyen EOİ'ler.

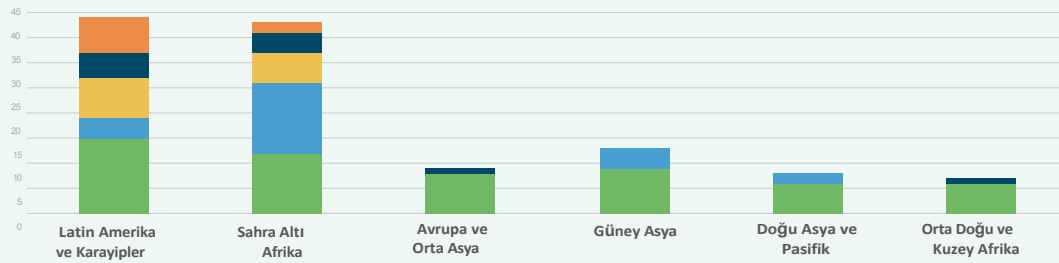
Bu analiz, en sık rastlanan üç nedenin başvuru sahibinin uygunluğu (%22), diğer uygunsuzluk nedenleri (%11) ve net bir iklim veya kent odağının olmaması (%9) olduğu 2022 yılına kıyasla benzer uygunsuzluk nedenlerine işaret etmektedir.

EOI'lerin daha ayrıntılı bir değerlendirmesi, uygunluğun 2023'te bölgeler arasında değiştiğini göstermektedir (Şekil II-3). Sahra Altı Afrika, Orta Doğu ve Kuzey Afrika ile Avrupa ve Orta Asya, sunulan EOI'lerin yüzde 70'inden fazlasını oluşturarak en büyük payı almıştır. Doğu Asya ve Pasifik, Latin Amerika ve Karayipler ve Güney Asya'dan gelen EOI'ler ise yüzde 25'lik bir paya sahiptir. Uygun olarak değerlendirilen EOI'ların en büyük payı Doğu Asya ve Pasifik'ten gelmiştir.

Gap Fonu, GCOM'un yanı sıra diğer ortaklar ve şehir ağlarıyla olan ortaklığından yararlanarak, iklim açısından akıllı kentsel kalkınma için zorlukları ve fırsatları belirlemek üzere küresel olarak bölgelerdeki şehirlere uygulamalı destek sağlamaya, Gap Fonu başvuru süreci ve EOI hazırlama kapasiteleri hakkındaki bilgileri artırmak için çalıştaylar düzenlemeye, şehirlere EOI'lerin hazırlanmasında ve sunulmasında yardımcı olmaya ve mevcut Gap Fonu desteği hakkında farkındalığı artırmak için etkinlikler düzenlemeye devam edecektir. Bu faaliyetler, sunulan EOI'lerin kalitesinin geliştirilmesine ve Gap Fonu hakkında farkındalığın artırılmasına katkıda bulunacaktır.

ŞEKİL II-3: 2022 VE 2023 YILLARINDA BÖLGELERE VE UYGUNLUĞA GÖRE ALINAN EOI'LER

2022'de Alınan EOI'ler

2023'te Alınan EOI'ler

Kaynak: Dünya Bankası Gap Fonu (2024).

II.1.2 2023'TE ONAYLANAN TEKNİK YARDIM

Gap Fonu, 2020 yılının sonundaki başlangıcından bu yana 58 ülkede 201 şehre destek verilmesini onaylamıştır. 2023 yılında ise 31 ülkede 94 şehre destek verilmesini onayladı.

Aşağıdaki bölüm, AYB ve Dünya Bankası tarafından 2023 yılında onaylanan teknik yardımlara genel bir bakış sunmaktadır.

EİB VE GİS TARAFINDAN ONAYLANAN TEKNİK YARDIM

2023 yılı boyunca AYB ve GIZ, 11 ülkede 16 şehre yardım etmek üzere 12 teknik yardımı onayladı.

Harita II-1, 2023 yılında AYB ve GIZ tarafından onaylanan teknik yardımların bölgesel bir genel görünümünü sunmaktadır.

HARİTA II-1: 2023 YILINDA EİB VE GİS TARAFINDAN ONAYLANAN TA

Kaynak: AYB Boşluk Fonu (2024).

Aşağıda, AYB ve GIZ tarafından 2023 yılında onaylanan Teknik Yardımlara genel bir bakış yer almaktadır.

Afrika

- **Libreville ve Port Gentil, Gabon:** Libreville ve Port Gentil kıyılarındaki dar Gabon düzlükleri, kıta sahanlığının yükselmesiyle oluşan diğer kıyı platolarından farklı olarak uzun vadeli bir jeolojik flüvyal sedimantasyon sürecinden kaynaklanmaktadır. Bu nedenle her iki şehir de okyanus, nehir ve haliç seviyelerinde değişiklik olması halinde erozyona karşı çok daha hassastır. Gap Fonu, Avrupa Birliği Gabon Delegasyonu tarafından finanse edilecek entegre bir kıyı yönetimi planının referans şartlarının hazırlanması için iki belediyeye teknik destek sağlayacaktır.

Teknik yardım ayrıca potansiyel bir yatırım projesi portföyü de belirleyecektir. Son olarak, belediyelerin kıyı savunma yeşil ve gri altyapı kapasitelerini geliştirecek ve bunları kentsel planlama uygulamalarına entegre edecektir.

- **Otjiwarongo, Namibya:** Otjiwarongo kenti, biyolojik olarak parçalanabilen evsel ve tarımsal atıkları biyogaza dönüştürmek için bir atık kaynak merkezi kurmak, böylece metan emisyonlarını önlemek ve kent sakinleri için fırsatlar yaratmanın yanı sıra organik atıkların düzenli depolanmasından kaynaklanan emisyonları azaltmak istiyor. Ayrıca, elde edilen biyogaz bir Biyokütle Endüstri Parkı projesine güç sağlamak için kullanılacaktır. Gap Fonu, proje kapsamının tanımlanması ve ön teknik tasarım, belediye katı atık üretimi ve karakterizasyon çalışması, paydaş analizi, ön mali ve ekonomik fayda-maliyet analizi, uygun bir iş/işletme modelinin tanımlanması ve iklim etkilerinin ön değerlendirmesini kapsayan bir ön fizibilite çalışması sağlayacaktır.
- **Zanzibar, Tanzania:** Zanzibar'da, özellikle Stone Town ve New Town'daki atık su yönetim sistemleri, yeterli altyapı ve teknolojiden, sistemde yer alan farklı aktörleri destekleyecek etkili politika, kurumsal ve yasal çerçevelerden yoksundur. Ayrıca Zanzibar, yalnızca Tanzania anakarasından gelen elektrik kaynağına bağımlı olduğu için ciddi bir enerji yoksulluğu ile karşı karşıyadır. Gap Fonu, Zanzibar'daki Stone Town ve New Town için elektrik üretimi gibi alternatif gelir fırsatları ve yeniden kullanım seçenekleri yaratabilecek bir atık su arıtma sisteminin teknik, çevresel ve ekonomik uygulanabilirliğini değerlendirmek üzere bir ön fizibilite çalışması yürütecektir.
- **Nyamira, Kenya:** Nyamira belediyesi Batı Kenya'da, Güney Nyanza bölgesinde yer almaktadır. Belediye, toplanan katı atıkların en az %90'ının bertaraf sahalarından uzaklaştırılmasını ve çeşitli geri dönüşüm merkezlerine yönlendirilmesini kolaylaştıracak alternatif bir katı atık yönetim sistemini teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Belediye, değer zincirindeki eksik halkaları, yani geri dönüşüm noktaları, kompost tesisleri ve organik atık işleme ve gübreye dönüştürme tesisleri kurmak için çalışacaktır. Gap fonu, atık üretimi ve karakterizasyon analizi ile geri dönüşüm ve yeniden kullanımı teşvik etmek amacıyla farklı atık kategorileri için uygun yönetim stratejilerinin belirlenmesini kapsayan bir ön fizibilite çalışmasının hazırlanmasında belediyeyi destekleyecektir.
- **Kisumu, Kenya:** Kisumu Şehri, Batı Kenya'da Victoria Gölü kıyısında yer almaktadır. Kenya'nın üçüncü büyük şehridir ve ülkenin en hızlı büyüyen şehirlerinden biridir. Şehir, şehirdeki dört pazar ve altı gayri resmi yerleşim yerini kapsayan bir atıktan biyogaz projesini uygulamayı ve başarılı olması halinde bu yaklaşımı potansiyel olarak belediye ve ilçe bölgesinin geri kalanına yaymayı hedeflemektedir. Gap Fonu, kaynağında ayrıştırmanın düzenlenmesi ve toplama kapasitesinin artırılmasına odaklanan bu proje için ön fizibilite çalışmasının hazırlanmasında, anaerobik çürütmenin beklenen ürünleri olan biyogaz ve sıvı gübrenin pazar ve gelir potansiyelinin tanımlanmasında ve atık ayrıştırma ve toplama konusunda halk ve katı atık yönetiminde faaliyet gösteren mevcut aktörler arasında kapasite oluşturulmasında şehre destek olacaktır.

Avrupa ve Orta Asya

- **Gilan ve Ferizaj, Kosova:** Kosova'nın Entegre Atık Yönetimi Stratejisine göre, azaltma, yeniden kullanım ve geri dönüşüm yoluyla döngüsel ekonomiye geçiş

Kosova'daki 38 belediyenin tamamında kabul edilmesi gerekmektedir. Şu anda Gilan ve Ferizaj'da evsel atık toplama oranı %75'in üzerindedir ve belediyeler Belediye Atık Yönetim Planlarında önümüzdeki yıllarda bu rakamları artırmaya yönelik hedefler belirlemiştir. Gap Fonu, tüm evsel atık akışlarını analiz etmek ve karakterize etmek, arıtma seçeneklerini ve uygun teknolojileri belirlemek, bir ön mali analiz ve ekonomik maliyet-fayda analizi ve bir paydaş katılım planı yürütmek için bir ön fizibilite çalışması ile belediyelere destek verecektir. Bu çalışma aynı zamanda daha yüksek geri dönüşüm oranlarının emisyon azaltımları üzerindeki etkisini de araştıracaktır.

- **Elbasan, Arnavutluk:** Arnavutluk'un en kalabalık dördüncü şehri olan Elbasan, yüksek düzeyde kirliliğe neden olan tarihi bir ağır sanayi mirasına sahiptir. Şehir, karşılaştığı zorlukların üstesinden gelmek ve iklim nötrlüğü yolunda ilerlemek için kısa süre önce AB tarafından desteklenen 100 İklim Nötr Şehri arasına katılmıştır. Gap Fonu'nun müdahalesi bu bağlama uyacak ve ön teknik tasarım ve kapsam, enerji denetimleri, finansal ve ekonomik analiz, işletme ve bakım seçenekleri, sera gazı azaltımı ve diğer çevresel faydaların tahmini ve risk analizi dahil olmak üzere kamu binalarında enerji verimliliği ve akıllı sokak aydınlatması üzerine bir ön fizibilite çalışmasını destekleyecektir.
- **Nikšić, Karadağ:** Nikšić, Karadağ'ın ikinci büyük şehri olup önemli bir sanayi üretimine sahiptir ve ülke ekonomisine en önemli katkı sağlayan şehirlerden biridir. Şehir, çok haneli konut binalarının enerji verimliliğini artırmaya odaklanan büyük bir yatırım projesi planlamaktadır. Gap Fonu, enerji verimli çok aileli konutlar için işlevsel bir yönetim modeli konseptinin geliştirilmesini destekleyecektir.
- **Balti, Moldova:** Moldova'nın en büyük ikinci şehri olan Balti, çoğu Sovyet döneminden kalma kamu binası stokunun enerji tüketimine ilişkin güvenilir veri eksikliği ile karşı karşıyadır. Bu, IFI'lerden finansman için başvurabilecek enerji verimliliği projelerini tanımlamak için bir ön koşuldur. Gap Fonu, belediye kamu binalarında enerji verimliliğine yönelik bir kamu yatırım programının kavramsallaştırılmasına ve belediyeye ait kamu binalarının bir örneğinin enerji denetimlerine destek sağlayacaktır.

Latin Amerika ve Karayipler

- **Buenos Aires, Arjantin:** Buenos Aires Şehri Konut Enstitüsü, topluluk güneş enerjisi kurulumu yoluyla marjinal mahalle sakinlerine temiz enerji sağlamayı amaçlayan yenilikçi bir proje başlattı. Gap Fonu, topluma ait enerji projelerinin mevcut deneyimlerinin analiz edilmesinde destek sağlayacak ve tesislerin kolektif olarak işletilmesi ve bakımı için bir yönetim modeli önerecektir.
- **Salvador, Brezilya:** Salvador şehri, çok yoğun ve yoksul bir mahallede bulunan eski Canabrava çöp sahası alanında sürdürülebilir bir proje portföyü geliştirmeyi amaçlamaktadır. Gap Fonu, sahanın sürdürülebilir kullanımı için temiz enerji, doğa temelli çözümler ve katı atık yönetimini birleştiren entegre bir konsept geliştirilmesine destek sağlayacaktır. Teknik yardım ayrıca yerel paydaşların ihtiyaçlarına, kapasitelerine ve çözümlerine uygun sürdürülebilir iş ve finansman modellerinin belirlenmesini de ele alacaktır.

Orta Doğu ve Kuzey Afrika

- **La Marsa, Carthage, Sidi Bou Said, Tunus:** Üç belediye ortak bir entegre atık yönetimi projesini hayata geçirmeyi hedefliyor. Gap Fonu, üç belediyedeki durumun teşhisi, tüm atık fraksiyonlarının karakterizasyonu ve miktarının belirlenmesi, mevcut teknolojik alternatiflerin incelenmesi ve en uygun seçeneğin önerilmesi, potansiyel projenin teknik ve mali analizi, projenin sosyal kabul edilebilirliğinin ön değerlendirmesi ve projenin kurumsal ve mali yapısı için bir öneriyi kapsayan bir atık ayrıştırma ve arıtma ünitesi için bir ön fizibilite çalışması sağlayacaktır.

DÜNYA BANKASI TARAFINDAN ONAYLANAN TEKNİK YARDIM

Dünya Bankası, 2023 yılında 21 ülkede 79 şehre yardım etmek üzere 25 teknik yardımı onaylamıştır.

Harita II-2, 2023 yılında Dünya Bankası tarafından onaylanan teknik yardımların bölgesel bir genel görünümünü sunmaktadır.

HARİTA II-2: 2023 YILINDA DÜNYA BANKASI TARAFINDAN ONAYLANAN TA

Kaynak: Dünya Bankası Gap Fonu (2024).

Aşağıda, Dünya Bankası tarafından 2023 yılında onaylanan TA'lara genel bir bakış yer almaktadır.

Afrika

- **Bangui ve birçok ikincil şehirde (Orta Afrika Cumhuriyeti) iklim değişikliğini ele almak için doğa temelli çözümler:** Bu hibe, Bangui'de ve Bambari, Berberati ve Birao gibi seçilmiş ikincil şehirlerde NBS yatırımlarının belirlenmesini ve önceliklendirilmesini desteklemektedir. Hibe şu konulara odaklanmaktadır: (i) NBS fırsatları için potansiyel yerleri belirlemek üzere yerel bitki örtüsü, sel seviyeleri ve yerel topografyanın veri toplanması ve haritalanması; (ii) NBS ile bilgilendirilmiş mahalle kalkınma planları geliştirmek için katılımcı planlama faaliyetlerinin uygulanması; ve (iii) NBS yatırımlarının önceliklendirilmesi. Ayrıca, tasarım ve uygulama kılavuzları geliştirmek için önceliklendirilmiş NBS'yi analiz eder.
- **Doğa temelli çözümlerin Abidjan'ın drenaj ana planına entegre edilmesi (Fildişi Sahili):** Bu hibe, NBS'nin Abidjan drenaj ana planına ve kentsel drenajdaki belirli yatırımlara entegrasyonunu desteklemektedir. Hibe şu konulara odaklanmaktadır: (i) NBS fırsatlarının belirlenmesi; (ii) önceliklendirilecek NBS türleri, farklı NBS türlerinin ortak faydaları ve (iii) uygulama yerleri hakkında teknik tavsiyelerin sağlanması. Ayrıca, drenaj ana planında haritalanan faaliyetleri gerçekleştirmek için potansiyel NBS'nin belirlenmesini ve öncelikli NBS müdahaleleri için ön fizibilite çalışmalarının geliştirilmesini desteklemektedir. Ayrıca bu hibe, NBS'nin kentsel altyapıya entegrasyonu ve bakımı konusunda eğitim sağlayarak şehir yetkililerinin kapasitesini artırmaktadır.
- **İklim eylem planlaması (Sierra Leone):** Bu hibe, üç şehri (Makeni, Bo ve Kenema) şehir düzeyinde iklim eylem planları geliştirme konusunda desteklemektedir. Her şehir için planların geliştirilmesi şunları içermektedir: (i) kurumsal ve düzenleyici değerlendirme; (ii) sera gazı emisyon envanteri, iklim riski değerlendirmesi ve senaryo planlaması; (iii) iklim eylemlerinin belirlenmesi; (iv) belirlenen eylemlerin uygulanması için finansman seçeneklerinin değerlendirilmesi; (v) iklim değişikliği eylemlerinin önceliklendirilmesi ve (vi) planların uygulanmasını izlemek için izleme ve değerlendirme planı. Ayrıca, eylem planlarının hazırlanmasına bilgi sağlamak için teknik yardım, diğer kentsel konuların yanı sıra altyapı yatırımları, kurumsal kurulum, iklim eylemi finansmanı, mekansal planlama, katı atık yönetimi konularında her bir şehir için iklim hazırlığı ve elverişli ortamın temel teşhisini desteklemektedir.
- **Dar es Salaam'da (Tanzanya) düşük karbonlu ulaşım ve atık yönetimi altyapısını teşvik etmek için şehir düzeyinde bir çerçeve geliştirilmesi:** Bu hibe, motorsuz ulaşım için şehir düzeyinde bir çerçevenin geliştirilmesini ve SWM sektöründe sera gazı emisyonlarını azaltmak için geri dönüşüm, kaynak geri kazanımı ve enerji üretimi yatırımlarının belirlenmesini desteklemektedir. Odaklandığı konular (i) farklı kullanıcı grupları ve pazar segmentleri için motorsuz ulaşım için en iyi rotaların ve altyapı seçeneklerinin önerilmesi; (ii) tercih edilen rotalar ve altyapı seçenekleri için ön fizibilite çalışmalarının geliştirilmesi; (iii) Darüsselam'ın motorsuz ulaşım stratejisinin geliştirilmesi için referans şartlarının hazırlanması; (iv) düşük karbonlu ulaşım için

SWM teknoloji seçenekleri; ve (v) sera gazı emisyonlarını azaltmak için SWM yatırımlarına öncelik verilmesi.

- **İklim bilinçli kentsel gelişim (Tanzanya):** Bu hibe, şehrin Merkezi İş Alanı (MİA) için bir yeniden geliştirme projesinin kavramsallaştırılmasında ve Dodoma Ulaşım Ana Planı için politika önerilerinin sağlanmasında Dodoma şehrini desteklemektedir. Çok yönlü bir yaklaşımla bu teknik yardım şu konulara odaklanmaktadır:
(i) MİA'nın yeniden geliştirilmesine yönelik yatırımların yeri ve türü hakkında bilgi vermek ve Ana Plan için öneriler sunmak üzere farklı büyüme ve politika senaryoları altında arazi kullanımı ve ulaşım gelişiminin modellenmesi; (ii) NBS ve motorsuz ulaşım fırsatlarının belirlenmesi de dahil olmak üzere MİA'daki kamusal alan ve yaya odaklı özellikler için kavramsal tasarımların kapsamının belirlenmesi ve geliştirilmesi;
(iii) düşük karbonlu kamu konutlarının iyileştirilmesi ve güçlendirilmesine yönelik fırsatları belirlemek için mevcut konut stok tiplerinin ve inşaat tekniklerinin değerlendirilmesi.
- **Kampala ve 22 şehirde düşük karbonlu ve dirençli yatırımların ölçeklendirilmesi (Uganda):** Bu hibe, Büyük Kampala Metropoliten Alanındaki yerel yönetimler ve Uganda Belediye Altyapı Geliştirme Destek Programı kapsamında desteklenen yerel yönetimler tarafından belediye yatırımlarında iklim değişikliğinin ana akımlaştırılmasını desteklemektedir. SWM, motorlu olmayan ulaşım için yollar ve altyapı ve yağmur suyu drenaj altyapısı dahil olmak üzere farklı sektörlerde iklime dirençli alt projeler için bir yatırım menüsünün geliştirilmesini desteklemektedir. Her bir alt proje kategorisi, dayanıklılığı artırma ve sera gazı emisyonlarını azaltma fırsatlarını belirlemek için değerlendirilecektir. İklim değişikliğine uyum ve azaltıma katkılarına göre yatırımları belirlemek ve önceliklendirmek için bir tarama aracı geliştirilecektir. Ayrıca, teknik yardım öncelikli alt proje kategorileri için teknik kılavuzların geliştirilmesini desteklemektedir.

Doğu Asya ve Pasifik

- **Akıllı iklim yatırımlarının belirlenmesi ve hazırlanması (Kamboçya):** Bu hibe, altı şehre - Battambang, Kampot, Kep, Poipet, Siem Reap ve Sihanoukville- iklim akıllı yatırım programları hazırlamak ve uygulamak için şehir düzeyinde stratejiler geliştirme konusunda destek sağlamaktadır. Bunlar, iklim risklerini ve sera gazı emisyonlarını azaltmaya yönelik mevcut planların, stratejilerin ve yatırım programlarının değerlendirilmesi yoluyla gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, (i) iklim açısından akıllı kentsel gelişim konusunda planlama ve politika önerilerinin sağlanması; (ii) alt projeler için ön fizibilite çalışmaları; ve (iii) iklim açısından akıllı altyapı ve hizmet sunumu ihtiyaçlarının belirlenmesi için seçilen altı şehri desteklemektedir.
(iii) finansman ihtiyaçlarını ve potansiyel finansman kaynaklarını değerlendirmek için finansman stratejileri.
- **Düşük karbonlu kentsel yatırımların belirlenmesi ve önceliklendirilmesi (Çin):** Bu hibe, Shijiazhuang şehrini düşük karbonlu kentsel yatırımları belirleme ve önceliklendirme konusunda desteklemektedir. Şu konulara odaklanmaktadır: (i) Shijiazhuang çekirdek kentsel alanındaki bina sektörü için farklı kullanımlardaki binaları (örneğin, kamu, özel, konut, ticari, vb.) ve bunlarla ilişkili emisyon seviyelerini değerlendirecek bir temel sera gazı emisyonu çalışması;
(ii) Enerji, su ve atık sektörlerinde düşük karbonlu yatırımların belirlenmesi,

ve ulaşım sektörleri ve IFC'nin APEX aracını kullanarak sera gazı emisyonlarını azaltma potansiyellerine dayalı olarak önceliklendirilmeleri için öneriler;⁽¹¹⁾ (iii) kentin mevcut kentsel formunun ve emisyon modellerinin farklı kentsel modellere sahip alternatif senaryolara karşı senaryo modellemesi.

- **Düşük karbonlu katı atık yönetimi ana planları (Endonezya):** Bu hibe, Endonezya'daki Balikpapan, Banjarmasin, Cirebon, Malang ve Palembang gibi şehirlerde hizmet sunum sistemlerini geliştirmek ve SWM iklim akıllı çözümlerinin benimsenmesini teşvik etmek için SWM ana planlarının geliştirilmesini desteklemektedir. Her bir şehir için SWM master planının geliştirilmesi şunları içermektedir: (i) mevcut SWM hizmet sunum sistemlerinin değerlendirilmesi; (ii) SWM hizmet sunumu için kurumsal yapının iyileştirilmesine yönelik fırsatların değerlendirilmesi ve belirlenmesi; (iii) SWM alt proje kategorilerinin belirlenmesi ve önceliklendirilmesi; (iv) fon kaynakları ve sermaye, işletme ve bakım maliyetleri de dahil olmak üzere faaliyetlerin maliyetlendirilmesi; ve (v) SWM ana planlarının başarısını izlemek için sektöre özgü ölçütlerin geliştirilmesi. Ayrıca, bu hibe, seçilen şehirlerden hükümet yetkililerinin iklim akıllı atıksu arıtma planlaması konusunda kapasite geliştirilmesini desteklemektedir.
- **Düşük karbonlu yatırım planlaması (Tayland):** Bu hibe Tayland'daki altı şehri - Bangkok, Khon Kaen, Chiang Mai, Phuket, Rayong, Nakhon Sawan - iklim değişikliğini şehir yatırım planlamasına dahil etmek ve düşük karbonlu müdahaleleri uygulamak için desteklemektedir. Bangkok yerel yönetimini desteklemektedir: (i) IFC'nin APEX aracını kullanarak düşük karbonlu yatırımları maliyetlerine ve sera gazı emisyonlarını azaltma potansiyellerine göre belirlemek ve önceliklendirmek; (ii) şehrin iklim değişikliğine ilişkin ana planında belirtilen hedefleri dikkate almak; (iii) Düşük karbon yatırımlarının etkisini artırmak için belediye politikalarını ve planlama önlemlerini değerlendirmek; ve (iv) belirlenen yatırımları uygulamak için potansiyel finansman mekanizmalarını belirlemek. Ayrıca, bu hibe pazar büyüklüğünün ve elverişli ortamın değerlendirilmesini desteklemektedir: (i) Bangkok, Chiang Mai, Khon Kaen, Nakhon Sawan, Phuket ve Rayong'da enerji verimliliği, yenilenebilir enerji ve elektrikli mobilite dahil olmak üzere düşük karbonlu müdahalelerin uygulanması; ve (ii) bu şehirlerin her birinde kısa ve orta vadeli düşük karbonlu müdahaleler için teknik tavsiyelerin sağlanması.

Avrupa ve Orta Asya

- **Gümrü'de (Ermenistan) düşük karbonlu ve dirençli katı atık eylem planlaması:** Bu hibe, iklim akıllı katı atık yönetimi için bir eylem planının geliştirilmesini desteklemektedir. Eylem planı, iklim akıllı katı atık yönetimi belediye yatırımlarını belirleyecek ve önceliklendirecektir: (i) sektör sera gazı emisyon analizi de dahil olmak üzere Gümrü'deki katı atık faaliyetlerinin değerlendirilmesi; (ii) katı atık yönetimi yatırım ihtiyaçlarının belirlenmesi; (iii) katı atık yönetimi yatırımlarının maliyetler, sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim riskleri göz önünde bulundurularak önceliklendirilmesi; ve (iii) katı atık kurumsal çerçevesinin değerlendirilmesi, maliyetlerin geri kazanımı, mevcut belediye yönetmeliklerinin güçlendirilmesi ve diğer öneriler.

¹¹ Advanced Practices for Environmental Excellence in Cities (APEX), enerji, su, atık ve toplu taşıma olmak üzere dört temel alanda iklim açısından akıllı yatırımların belirlenmesine ve hazırlanmasına yardımcı olan bir yazılımdır. APEX, şehirler için özel çözümler oluşturmak amacıyla dünya genelindeki gelişmiş yeşil uygulamalardan ve şehirlerin iklim değişikliği eylem planlarından elde edilen veri bilgilerinden yararlanmaktadır.

- **Duşanbe'nin düşük karbonlu katı atık yönetim sistemine geçişinin desteklenmesi (Tacikistan):** Bu hibe, Duşanbe'de düşük karbonlu atık yönetimi için seçeneklerin belirlenmesine ve değerlendirilmesine yardımcı olmaktadır. Katı atık toplama sisteminin teknik değerlendirmesini ve mevcut düzenli depolama sahasının analizini içermektedir. Buna ek olarak, toplama sisteminin iyileştirilmesine yönelik tavsiyelerin geliştirilmesini ve çöp gazı yakalama sistemleri de dahil olmak üzere şehrin çöp sahasının iyileştirilmesine yönelik seçeneklerin belirlenmesini desteklemektedir.
- **Kentsel kalkınma için akıllı iklim yatırımlarının belirlenmesi (Türkiye):** Bu hibe, Antalya, Balıkesir, Konya, Malatya ve Osmaniye'de şehir düzeyinde iklim yatırım planlarının geliştirilmesini desteklemektedir. Teknik yardım, her bir şehir için mevcut yeşil büyüme ve dayanıklılık stratejilerinin gözden geçirilmesini, temel sera gazı emisyon değerlendirmelerini ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasına yönelik potansiyel eylemlerin belirlenmesini içermektedir. Ayrıca, yatırımların önceliklendirilmesini ve maliyetlendirilmesini desteklemekte, sera gazı emisyonlarında belirlenen yatırımların etkilerini ve kentsel kalkınmanın diğer sosyoekonomik göstergelerini tahmin etmektedir.
- **İklim bilinçli iyileştirme kamu altyapı yatırım planları (Ukrayna):** Bu hibe, Ukrayna'daki beş şehri (Zhytomyr, Vinnitsia, Kharkiv, Kyiv ve Cherkasy) iklime duyarlı iyileştirme kamu altyapı yatırım planları hazırlama konusunda desteklemektedir. Teknik yardım, katılımcı bir yaklaşımla, iklime duyarlı altyapı yatırımlarının belirlenmesi, önceliklendirilmesi ve seçilmesi için bir metodoloji geliştirilmesine ve seçilen her şehir için iklime duyarlı iyileştirme altyapı planlarının hazırlanmasına odaklanmaktadır. Teknik yardım ayrıca, öncelikli altyapı yatırımları için yatırıma ve beklenen faydalarına genel bir bakış, ekonomik analiz, tahmini uygulama maliyetleri, beklenen risklerin değerlendirilmesi ve azaltma önlemleri, iklim değişikliği hususları ve örnek işleme tasarımları sağlayan bilgi formlarının geliştirilmesini desteklemektedir.

Latin Amerika ve Karayipler

- **El Alto Bisiklet planı (Bolivya):** Bu hibe, El Alto'nun bisiklet altyapı planının ve bisiklet teşvik stratejisinin geliştirilmesini desteklemektedir. Bisiklet altyapısı planının geliştirilmesi, El Alto'da bisiklet kullanımını teşvik etmek için teknik, yasal ve finansal koşulları gözden geçirmektedir. Plan, bisiklet teşvikine yönelik yerel en iyi uygulamaları ve bir başlangıç ve varış noktası anketini incelemekte ve mevcut altyapı tasarım standartlarını analiz etmekte ve değerlendirmektedir. Ayrıca şunları da gözden geçirir: (i) yeni altyapı tasarım kriterlerinin geliştirilmesi; (ii) fayda-maliyet analizi; (iii) bisiklet altyapı ağı tasarımı için bir öneri; ve (iv) uzun, orta ve kısa vadeler için uygulama stratejisi. Teknik yardım ayrıca El Alto'da bisiklet kullanımını teşvik etmek için bir iletişim ve paydaş katılımı stratejisinin geliştirilmesini de desteklemektedir.
- **İklim değişikliğinin kentsel yatırımlara dahil edilmesi (El Salvador):** Bu hibe, iklim değişikliğini belediye pazarları, yollar ve drenaj gibi kentsel yatırımlara dahil eden dört şehri (Santa Ana, San Miguel, Ilobasco ve La Libertad) desteklemektedir. Bu, (i) inşaat ve kullanım ömrünün her aşaması için bir karbon ayak izi değerlendirmesi ve altyapının iklim direncinin analizi de dahil olmak üzere önerilen piyasa tasarımlarını bilgilendirmek için ön fizibilite çalışmalarının gözden geçirilmesi; (ii)

düşük karbonlu tasarım hususlarının dahil edilmesi ve seçilen kentsel yatırımların yaşam döngüsü karbon ayak izinin azaltılmasına yönelik tavsiyelerin sağlanması; (iii) yatırımlarda iklim esnekliği tasarım hususlarının dahil edilmesi ve işletme ve bakım sırasında iklim esnekliğinin artırılmasına yönelik tavsiyelerin sağlanması.

- **Kingston sahil iyileştirme projesine düşük karbonlu altyapı ve NBS'nin entegre edilmesi (Jamaika):** Bu hibe, düşük karbonlu inşaat uygulamalarını, motorsuz ulaşımı ve NBS'yi Kingston sahil iyileştirme projesinin kavramsal tasarımına teşvik etmek için teknik girdileri desteklemektedir. Teknik yardım şunları içermektedir:
(i) kıyı iyileştirme projesine uygulanacak temiz inşaat standartları ve araçlarına ilişkin öneriler ve (ii) mevcut altyapıdaki inşaat malzemelerinin yeniden kullanılmasına yönelik fırsatların belirlenmesi. NBS'yi entegre etmek için fırsatları tanımlar ve tasarım kılavuzlarının geliştirilmesini destekler. Son olarak, rıhtıma bitişik bölgedeki temel altyapıyı iyileştirmek için düşük karbonlu ve dayanıklı yatırımlardan oluşan bir boru hattı tanımlamaktadır.

Orta Doğu ve Kuzey Afrika

- **Büyük Beyrut yeşil kentsel iyileşme ve kalkınma stratejisi (Lübnan):** Bu hibe, düşük karbonlu ve iklime dirençli kalkınmayı ele alan çok paydaşlı birlikte oluşturma ve istişareler yoluyla Büyük Beyrut'un sektörler arası bir Kentsel İyileştirme ve Kalkınma Stratejisi oluşturmalarını desteklemektedir. Ayrıca, yeşil ve dirençli çözümlere odaklanarak Büyük Beyrut'un toparlanması ve kalkınması için katalizör olarak kilit kentsel sektörlerde bir dizi pilot projenin tanımlanmasını, önceliklendirilmesini ve kapsamının belirlenmesini desteklemektedir.
- **Gazze Şehri kentsel ısı adası azaltma stratejisi (Filistin):** Bu hibe, Gazze Şehrindeki kentsel ısı adası etkisine katkıda bulunan temel faktörlerin belirlenmesini ve ısı adası etkisinin azaltılmasına yönelik bir stratejinin geliştirilmesini desteklemeyi amaçlamıştır. Önerilen faaliyetler şunları içermektedir: (i) arazi yüzey sıcaklıklarına ilişkin uydu verileri ve rüzgar hızı simülasyon haritalaması kullanılarak bir kentsel ısı haritasının geliştirilmesi; (ii) ısı adalarının sosyal etkilerinin değerlendirilmesi; (iii) kısa, orta ve uzun vadede müdahalelerin belirlenmesi ve maliyet tahmini; (iv) ısı adalarının azaltılmasına yönelik araçlar, yöntemler ve politika önerileri; ve (vi) stratejide belirtilen tavsiyelerin uygulanması ve kentsel planlama uygulamalarına dahil edilmesi için belediye yetkililerinin eğitimler ve bilgi alışverişi programları da dahil olmak üzere kapasite geliştirme. Devam eden çatışma durumu nedeniyle bu hibe Kasım 2023'te kapatılmış, orta ve yüksek küresel sera gazı emisyon senaryoları altında mevcut ve öngörülen ısı stresine ilişkin bir veri seti sağlayan kentsel ölçekli iklim modellemesi üzerine bir çalışma yürütülmüştür. Ayrıca, teknik yardımın uygulanması sırasında, teknik çalışmalar için etkili bir yönlendirme mekanizması sağlamak üzere çeşitli devlet kurumları ve çok taraflı ortaklardan oluşan bir teknik danışma grubu kurulmuştur.

Güney Asya

- **Chennai'nin katı atık yönetim planı (Hindistan):** Bu hibe, Chennai şehir yönetiminin ilk 20 yıllık SWM master planını hazırlamasını desteklemektedir. Buna aşağıdakiler dahildir: (i) katı atık

SWM için iklim akıllı teknolojilerin ve bunların Chennai bağlamında uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi; (ii) ana planın uygulanmasındaki ilerlemeyi izlemek için sektöre özgü ölçütlerin geliştirilmesi; ve (iii) ana planın uygulanmasından kaynaklanan sera gazı emisyonlarının ve azaltımının modellenmesi. Buna ek olarak, atık minimizasyonu ve kuru atık yönetimi değer zinciri üzerine dört pilot müdahalenin tasarlanmasına destek sağlamaktadır.

- **İklim akıllı entegre kentsel gelişim (Hindistan):** Bu hibe, eyaletteki yeni toplu taşıma koridorları boyunca transit odaklı kalkınmaya (TOD) ve yeşil, dirençli ve kapsayıcı kalkınmaya (GRID) rehberlik etmek için seçilen metro istasyon alanlarında düşük karbonlu yatırım projelerini belirleyen Haryana Hükümetini desteklemektedir. Teknik yardım öncelikle, en yüksek TOD potansiyeline sahip metro istasyon alanlarını belirlemek ve seçmek için mevcut ve planlanan gelişmelerin jeo-uzamsal analizini ve haritalanmasını desteklemekte, ardından TOD ve GRID'yi teşvik etmek için seçilen istasyon alanlarında düşük karbonlu ve iklime dirençli yatırımları belirlemektedir. Bu istasyon alanları sera gazı emisyonlarının azaltılması ve iklim direncinin artırılması için pilot bölge olarak hizmet verecektir. Teknik yardım ayrıca, belirlenen yatırımların uygulanması için bir finansman stratejisinin geliştirilmesini de desteklemektedir.
- **Haydarabad iklim değişikliği eylem planı (Hindistan):** Bu hibe Haydarabad'ın iklim değişikliği eylem planının geliştirilmesini desteklemektedir. Planın geliştirilmesi şunları içermektedir:
(i) kentin iklim risklerinin değerlendirilmesi; (ii) yapılaşma alanı, yeşil örtü vb. değişiklikleri anlamak için arazi kullanımı ve kentsel yayılma üzerine mekansal bir analiz; (iii) kentteki sera gazı emisyonlarının ana kaynaklarını belirlemek için bir sera gazı envanteri; ve (iv) iklim akıllı yatırımların belirlenmesi ve önceliklendirilmesi. Hibe ayrıca bir karbonsuzlaştırma eylem planını, ulaşım sektörünü değerlendirmek için son mil bağlantısı üzerine bir çalışmayı ve düşük karbonlu bağlantıya ilişkin önerileri ve iklim değişikliğini nasıl ele aldıklarını gözden geçirmek için 1-2 öncelikli sektör için endüstriyel işleme üzerine bir çalışmayı destekleyecektir.
- **Meghalaya'da (Hindistan) şehir düzeyinde iklim akıllı katı atık yönetimi planları:** Bu hibe, Meghalaya Eyalet Hükümetinin, Cherrapunjee, Shillong ve Tura olmak üzere üç belediye için SWM stratejisini ve düşük karbonlu ve iklime dirençli SWM yatırım planlarını geliştirmesini desteklemektedir. Bu plan şu konulara odaklanmaktadır: (i) Meghalaya'daki sanitasyon altyapısının teşhisi; (ii) SWM projelerini uygulamak için mevcut SWM politikalarının, kılavuzlarının ve düzenleyici çerçevenin eyalet düzeyinde gözden geçirilmesi; (iii) SWM hizmetlerine olan talebin değerlendirilmesi; (iv) mevcut SWM uygulamalarının analizi; ve (v) SWM değer zincirindeki hizmet sunumu ve altyapı boşluklarının belirlenmesi. Bu hibe ayrıca, iklim akıllı kentsel hizmetlerin sunumunda mevcut geleneksel kurumsal sistemlerin değerlendirilmesini ve güçlendirilmesini de desteklemektedir.
- **İtahari'de (Nepal) sel riski yönetimi için doğa temelli çözümler:** Bu hibe, sel risklerinin değerlendirilmesini ve sel riski yönetimi için NBS yatırımlarının belirlenmesini ve önceliklendirilmesini desteklemektedir. Teknik yardım şunları içermektedir: (i) İtahari'nin jeolojik, hidrolojik, topografik ve nehirlerin hidrolik profillerinin veri analizi; (ii) birden fazla dönüş periyodu için sele duyarlılık haritalaması; (iii) selin ana nedenlerinin ve azaltma önlemlerinin değerlendirilmesi; (iv) selden korunma ve azaltma için NBS yerlerinin belirlenmesi; (v) taşkın yatağı ve yağmur suyu drenaj yönetimi için NBS'nin belirlenmesi ve önceliklendirilmesi; (vi) öncelikli NBS için maliyetlendirme ve ön fizibilite çalışmaları.

NBS yatırımları. Teknik yardım ayrıca, NBS'yi proje tasarımına entegre etmek için kapasite geliştirmeyi desteklemekte ve taşkın riski yönetimi için NBS konusunda bilgi alışverişini teşvik etmektedir.

- **Uygun fiyatlı yeşil konut standartları (Pakistan):** Bu hibe, uygun fiyatlı yeşil konut standartlarının oluşturulmasında Pencap Hükümetini desteklemektedir. Bu, (i) yeşil konut standartları ve yönetmeliklerine ilişkin uluslararası iyi uygulamaların masa başı incelemesi; (ii) yerel konut sektörünün değerlendirilmesi; (iii) yeşil uygun fiyatlı konut standartları ve sertifikasyon kriterleri hakkında tavsiyeler; (iv) yeşil uygun fiyatlı konut standartlarını ve yönetmeliklerini uygulamak için düzenleyici belgelerin oluşturulmasına yardım yoluyla gerçekleştirilmektedir. Buna ek olarak, uygun fiyatlı yeşil konutların daha fazla teşvik edilmesi için teknik yardım, konut ajansları, geliştiriciler, inşaatçılar ve diğerleri tarafından referans olarak kullanılmak üzere uygun fiyatlı yeşil konut tasarımı için tasarım prototiplerinin belirlenmesini ve hükümet tarafından desteklenen uygun fiyatlı konut projelerinde yeşil altyapının sağlanmasına ilişkin teknik bir kılavuzun geliştirilmesini desteklemektedir.

II.2 Ortaklıklar, bilgi üretimi ve paylaşımı ve standardizasyon

Gap Fonu, düşük karbonlu ve iklime dirençli kentsel kalkınma konusunda bilgi üretilmesini ve paylaşılmasını ve şehirler, ulusal hükümetler ve şehir ağları arasındaki ortaklıkların güçlendirilmesini desteklemektedir. Aşağıdaki zorlukları ele almayı amaçlamaktadırlar:

- Kentsel düzeyde sera gazlarının ve iklim açısından akıllı kentsel gelişimin değerlendirilmesinde ve iklim finansmanının kentlere kanalize edilmesinde var olan bilgi ve metodoloji boşlukları.
- Şehirlerin iklim eyleminin gerçekleştirilmesinde kilit bir aktör olarak kabul edildiği bütüncül bir hükümet ve bütüncül bir ekonomi yaklaşımına ulaşmak için yerel ve ulusal hükümet arasında koordinasyon.
- Kentler, ulusal hükümetler, sivil toplum ve özel sektör arasında iklim akıllı kentsel kalkınma yaklaşımlarının standartlaştırılması ve uyumlaştırılması.

Aşağıdaki alt bölümler, Gap Fonu'nun 2023 yılında ortaklıklar ve bilgi üretimi ve paylaşımı konularında kaydettiği ilerlemeyi vurgulamaktadır.

II.2.1 BİLGİ ÜRETİMİ VE PAYLAŞIMI

Gap Fonu, bilgi eksikliklerini ve ihtiyaçlarını değerlendirmek ve bir bilgi ürünleri listesi belirlemek için katılımcı ve yapılandırılmış bir yaklaşım uygulamıştır. İklim açısından akıllı kentsel kalkınma kapasitesini geliştirmek için bir dizi sanal ve yüz yüze bilgi paylaşımı ve değişim etkinliği düzenledi.

BİLGİ ÜRETİMİ

Gap Fonu, 2023 yılı boyunca kentlerde düşük karbonlu kentsel kalkınma ve iklim değişikliğinin azaltılmasına ilişkin aşağıdaki üç teknik notu hazırlamıştır.

- **"İklim Değişikliği Azaltımı için Akıllı Şehir Çözümleri"** - Bu not, kentsel alanlarda iklim değişikliği azaltımı için akıllı şehir çözümleri konusunda bir başlangıç niteliğindedir. Bu kavramı tanıtmakta ve bu tür çözümlerin azaltım yollarında oynayabileceği rolü açıklamaktadır. Binalar, ulaşım ve katı atık dahil olmak üzere en çok emisyonu neden olan kentsel sektörler için düşük karbonlu akıllı şehir çözümlerini değerlendirmekte ve iklim değişikliğini hafifletmek için bu çözümlerle ilgili etkileri ve zorlukları tartışmaktadır.
- **"Karbon Kredilendirme ve Kentsel İklim Değişikliği Azaltımı: Potansiyel Etkilerin Değerlendirilmesi"** - Bu not, İstanbul, Türkiye ve Bogota, Kolombiya'da uygulanan kentsel iklim değişikliği azaltım faaliyetlerini analiz ederek, uygulanan faaliyetlerin mevcut karbon kredilendirme programlarındaki fiyat aralığında fiyatlandırılan karbon kredileri ile finansal olarak uygulanabilir hale gelip gelemeyeceğini değerlendirmektedir.
- **"Sera Gazları - Kentsel Uygulayıcılar için Bir Astar"** - Bu not, kentsel sera gazlarına genel bir bakış sağlamakta ve karbondioksit, metan, azot oksit, siyah karbon, partikül madde ve diğer karbondioksit dışı kirleticilerin çeşitli kaynaklarını ve etkilerini tartışmaktadır. Kentsel gelişimin bu emisyonları nasıl etkilediğini analiz etmekte ve şehirlerin iklim değişikliğine katkılarını ele almak için uygulayabilecekleri faaliyetlere genel bir bakış sunmaktadır.

BİLGİ PAYLAŞIMI

Gap Fonu, 2023 yılında aşağıdaki web seminerlerini ve yüz yüze etkinlikleri düzenlemiş veya ortaklaşa düzenlemiştir.

Web Seminerleri

- **Ocak 2023'te Düşük Karbonlu Gecekondu Yükseltme.** Gap Fonu ve Dünya Bankası'nın Kentsel Yoksulluk, Kapsayıcı Şehirler ve Konut Küresel Çözümler Grubu bünyesindeki Gecekondu İyileştirme Uygulama Topluluğu tarafından düzenlenen bu sanal etkinlik, gecekondu iyileştirmesine yönelik düşük karbonlu yaklaşımların uygulanmasına yönelik potansiyel giriş noktalarına genel bir bakış sağlamıştır. Gecekondu iyileştirme müdahalelerinde yenilikçi, düşük maliyetli, düşük karbonlu çözümler uygulamak için yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve sosyal girişimlerden edinilen deneyimler ve dersler ile gecekonduları iyileştirirken düşük karbonlu önlemlerin benimsenmesini teşvik edecek politika kaldıraçları sunulmuştur.
- **Mart 2023'te Latin Amerika ve Karayipler'de İklim Eylem Planı Analizi.** Bu sanal etkinlikte, 30 kentin iklim eylem planlarındaki eksiklikleri ve eylemleri değerlendiren "Latin Amerika ve Karayipler'de Kent İklim Eylem Planı Analizi" konulu teknik notun sonuçları sunuldu. Etkinlikte ayrıca, Karbon Saydamlık Projesi'nin "Latin Amerika'nın Şehirleri" başlıklı çalışmasına dayanarak kentsel altyapının iklim değişikliğinin ele alınmasına nasıl yardımcı olabileceğine ilişkin bir tartışma da yer aldı: Ölçekli Kentsel Altyapı Yoluyla İklim Krizinin Ele Alınması" başlıklı çalışmasına dayalı olarak iklim değişikliğinin ele alınmasına nasıl yardımcı olabileceği tartışıldı.
- **Şehirler Tarafından Salınan Çeşitli Sera Gazlarını Anlamak: Mayıs 2023'te Kentsel Uygulayıcılar için Bir İklim Bilimi Astarı.** Bu sanal etkinlikte "Sera Gazları - Kentsel Uygulayıcılar için Bir Başlangıç" konulu teknik not sunulmuştur. Genel bir bakış sağladı

NAVIGATOR

NAVIG

LUCKY 2.0

NAVIGATOR
S T R

Kentsel alanlarda salınan çeşitli sera gazlarının ve diğer kirleticilerin kaynakları, yaşam döngüleri ve etkileri açısından nasıl farklılık gösterdiğini ve bunun şehirlerde iklim değişikliğinin azaltılmasını nasıl etkilediğini açıklamaya odaklanarak iklim değişikliğinin altında yatan iklim biliminin

- **Eylül 2023'te Kent Yoksulları için Yeşil Konut Güçlendirmeleri.** Bu sanal etkinlikte, düşük gelirli konutların güçlendirilmesinde iklim akıllı hususların nasıl entegre edileceği araştırılmıştır. Gap Fonu destekli "Palembang, Musi Rawas ve Lubuklinggau'da (Endonezya) enerji verimli konut stratejileri oluşturma" teknik yardım projesinin yeşil konut güçlendirme üzerine vaka çalışmaları geliştirmesi, konut güçlendirme ve genişletme için yeşil ve enerji verimli kılavuzlar hazırlaması ve daha iyi kentsel gelişime rehberlik etmek için sürdürülebilir konut planlama araçları geliştirmesine odaklanmıştır. Etkinlik kapsamında yeşil konutların güçlendirilmesine ilişkin göstergeler ve maliyetler üzerine bir panel de düzenlenmiştir.
- **Eylül 2023'te İklim Değişikliğinin Azaltılması için Akıllı Şehir Çözümleri.** Gap Fonu ve Küresel Akıllı Şehir Ortaklığı Programı tarafından ortaklaşa düzenlenen bu sanal etkinlikte, akıllı şehir çözümlerinin şehirlerde iklim değişikliğinin azaltılmasına nasıl yardımcı olabileceği tartışıldı ve sınırlı veri ve teknik kapasiteye sahip bağlamlarda sera gazı emisyonlarını azaltmak için mevcut çözümler araştırıldı. Etkinlikte ayrıca, "İklim Değişikliğinin Azaltılması için Akıllı Şehir Çözümleri" teknik notuna dayalı olarak binalar, ulaşım ve SWM sektörlerinde iklim değişikliğinin azaltılmasına yönelik çözümlerin bir alt kümesi sunulmuştur.
- **Kentsel ve Afet Risk Yönetimi Projelerinde İklim Adaptasyonu ve Azaltım Etkilerinin Maksimize Edilmesi: Kasım 2023'te Kingston Waterfront Örneği.** Bu sanal etkinlikte düşük karbonlu ve enerji verimli kentsel tasarım ve inşaat ile yeşil bina sertifikasyonuna yönelik yaklaşımlar sunulmuştur. Gap Fonu destekli Teknik Yardım Projesi "Kingston sahil iyileştirme projesinde (Jamaika) düşük karbonlu altyapı ve NBS'nin entegre edilmesi" kapsamında uygulanan yaklaşımlara odaklanılmıştır.

Yüz yüze etkinlikler

- **Bangkok'ta Düşük Karbonlu Şehirler Çalıştayı, Mart 2023.** Bu etkinlik, düşük karbonlu şehir gelişimini teşvik etmek için kentsel altyapı finansman seçenekleri, sektörel çözümlerden mekânsal çözümlere geçiş için veri ve analitik kullanımı ve kamu-özel işbirliği yoluyla öncelikli yatırımlar için sermayenin harekete geçirilmesi konularında öğrenme oturumlarını kolaylaştırmış ve ilgili uluslararası deneyimleri paylaşmıştır. Etkinlik ayrıca, belediyelerin dayanıklılık eğilimlerine ve karbon finansmanından yararlanma fırsatlarına dayalı yatırımları çerçeveleme konusundaki mali kapasitelerinin güçlendirilmesine odaklanmıştır.
- **Yokohama'da Şehirler ve İklim Değişikliği Üzerine Teknik Derin Dalış, Nisan 2023.** Bu etkinlik Gap Fonu tarafından Dünya Bankası Tokyo Kalkınma Öğrenme Merkezi ve Afet Azaltma ve İyileştirme Küresel Fonu (GFDRR) ile işbirliği içinde düzenlenmiştir. TOD, NBS, SWM ve dirençli ve verimli altyapı dahil olmak üzere kentsel iklim değişikliğine uyum ve azaltma alanındaki iyi uygulamaların paylaşılması amaçlanmıştır. Mekânsal planlama ve yapı ve doğal çevre yatırımlarına odaklanan ve sektörler arası eylemleri ve entegre sosyal içerme unsurlarını sergileyen ve yatırımların aynı anda birkaç iklim hedefini nasıl ele alabileceğini vurgulayan saha ziyaretlerini içeriyordu.

- **Mayıs 2023'te Mombasa'da Sahra Altı Afrika'da Kentler ve İklim Değişikliği Teknik Çalıştayı.** Bu etkinlik Gap Fund, City Resilience Program, Fransız Kalkınma Ajansı (AFD) ve GFDRR tarafından ortaklaşa düzenlenmiştir. İklim değişikliği stratejilerinin altyapı planlamasına entegre edilmesi konusunda bir anlayış geliştirmeyi amaçlamıştır. Afrika'nın 14 şehrinden gelen şehir ve merkezi hükümet yetkililerine, iklim akıllı yatırımları için fon ve finansman da dahil olmak üzere iklim değişikliğiyle ilgili zorlukların üstesinden gelme fırsatı sundu. Eğitim oturumları, panel tartışmaları ve Afrika'da iklim değişikliği, planlamadan uygulamaya geçmenin zorlukları ve iklim değişikliğini ele almak için finansman önlemleri hakkında vaka çalışmaları içeriyordu.

II.2.2 SOSYAL YARDIM VE İLETİŞİM

Gap Fonu, iklim akıllı kentsel kalkınma konusunda farkındalık yaratma fırsatlarını belirlemek ve kilit paydaşlar arasında Gap Fonu'nun görünürlüğünü artırmak için başışçılar ve ortaklarla koordinasyon sağlamaya devam etmiştir. Potansiyel yararlanıcılar arasında Gap Fonu ve mevcut destek türleri hakkında farkındalık yaratmak için çok sayıda sosyal yardım etkinliği düzenlemiş ve bu etkinliklere katılmıştır.

- **Ortaklarla koordinasyon:** Gap Fonu, iletişim planlaması, bilgi paylaşımı, Gap Fonu'nun erişimini artıracak etkinliklerin belirlenmesi ve Gap Fonu'nun ek katkılarının duyurulması ve sermayenin 55 milyon Avro'dan 105 milyon Avro'ya çıkarılması da dahil olmak üzere önemli etkinliklerin düzenlenmesi konularında koordineli bir yaklaşım için Ortak İletişim Çalışma Grubu ile birlikte çalışmaya devam etmiştir.

Ortaklar İletişim Çalışma Grubu, C40, CCFLA, BMWK, BMZ, EIB, GCOM, GIZ, ICLEI, LUX ve Dünya Bankası gibi donörler ve şehir ağlarından oluşmaktadır.

- **Sosyal yardım etkinlikleri:** Gap Fonu, aşağıdaki sanal ve yüz yüze sosyal yardım ve iletişim etkinliklerini ortaklaşa düzenlemiş ve bunlara katılmıştır.
 - "Conversapolis" Şubat 2023'te.
 - Mart 2023'te "Sürdürülebilir Şehirler Belediye Başkanları Forumu".
 - Mayıs 2023'te "Küresel NDC Ortaklık Konferansı".
 - Mayıs 2023'te "Innovate4Climate".
 - "Yerel ve Bölgesel Düzeyde İklim Adaptasyonu ve Biyoçeşitlilik için Finansmanın Kilidinin Açılması".
 - "Kentsel Dönüşümcü İklim İnovasyonunun Etkinleştirilmesi".
 - Ağustos 2023'te "Brezilya Şehirleri için UrbanShift Adaptasyon Finans Akademisi".
 - Eylül 2023'te "Kentsel Bakım Diyalogları".
 - Eylül 2023'te "Afrika İklim Zirvesi".

- Eylül 2023'te "CCFLA Orta Asya Merkezi Yuvarlak Masa Toplantısı 1: Orta Asya'nın mevcut Kentsel İklim proje hazırlama destek ortamı nedir?".
- Eylül 2023'te "Orta Asya İklim Finansmanının Kilidini Açmak".
- Eylül 2023'te "Ulus-altı finans konusunda üst düzey yuvarlak masa diyalogu".
- Ekim 2023'te "Şehirlerde iklim eylemi nasıl uygulanır?".
- "Bağlantılı Şehirler: Yerel düzeyde yenilenebilir enerji çalışma grubu" Ekim 2023".
- "CCFLA Orta Asya Merkezi Yuvarlak Masa Toplantısı 2" Kasım 2023'te"
- Kasım 2023'te "Kentsel Geçişler Misyon Merkezi/Dönüştürücü Eylemler Programı Sanal Pazaryeri".
- Aralık 2023'te "Siloları kırmak: Gap Fonu proje hazırlama döngüsü boyunca işbirliğini nasıl teşvik ediyor?"
- Aralık 2023'te "İddialı Uzun Vadeli Stratejiler yoluyla düşük emisyon yollarının ve iklim direnci planlarının çizilmesi - Çok Taraflı Kalkınma Bankaları ülkeleri desteklemek için güçlerini birleştiriyor".
- "MDB reformu kentsel iklim finansmanını hızlandırmak için neden çok önemli?" Aralık 2023.

II.2.3 ORTAKLIKLAR

Gap Fonu, şehir iklim finansmanı hakkında bilgi paylaşmak, şehirlerin Gap Fonu desteğine erişim kapasitelerini artırmak ve Gap Fonu'nun yönünü belirlemek için bilgi alışverişinde bulunmak amacıyla ortaklarla işbirliği yapmaya devam etmiştir. Temel işbirliği faaliyetleri arasında ICLEI ve GCOM ile ortaklıklar kurulması, Ortaklık Forumu'nun düzenlenmesi ve farklı çalışma gruplarına ve etkinliklere katılım yer almaktadır. Bunlara genel bir bakış aşağıda verilmiştir.

ICLEI ile Ortaklık

2023 yılının başlarında ICLEI, EIB-GIZ Gap Fonu hibesinin desteğiyle, Afrika ve Latin Amerika'daki Gap Fonu yararlanıcısı şehirlerin kentsel altyapı projelerini iyileştirerek yatırıma hazır hale getirmelerini desteklemeyi amaçlayan Step-Up projesini uygulamaya başlamıştır. Ayrıca proje, uygun teknolojilerin ve iklim-akıllı altyapı çözümlerinin belirlenmesi ve seçilmesi, yatırımcı katılımı için ipuçları ve metodolojiler sağlanması, kentsel altyapı projeleri için finansal yol haritaları planlanması ve hedeflenen bir uygulama topluluğu oluşturulması da dahil olmak üzere şehirlerin bilinçli kararlar almasına yardımcı olmak için interaktif teknik kapasite geliştirme oturumları ve şehir "eşleştirme ve paylaşma" ile bilgi alışverişini ve transferini kolaylaştırmaktadır.

2025'te tamamlanması beklenen proje, Afrika ve Latin Amerika'daki 14 çekirdek şehir için özel teknik destek sağlıyor. Bu çekirdek şehirler eşleştirilmiş ve

Benzer zorlukların üstesinden gelmek için özelleştirilmiş destek almak, paylaşımlarını, öğrenmelerini, işbirliği yapmalarını ve proje ömrünün ötesinde sürecek bağlantılar kurmalarını sağlamak. Çekirdek şehir projeleri uluslararası bir etkinliğe davet edilecek ve projeyi proje değer zincirinde ilerletmek için fon kaynakları veya diğer PPF'lerle ilişkilendirilecektir.

GCOM ile Ortaklık

2023 yılında Dünya Bankası Gap Fonu, GKGM'ye bir hibenin uygulanmasına ve denetlenmesine başlamıştır: (i) Gap Fonu hakkında şehirler arasında farkındalık yaratmak; (ii) program ve projelerin belirlenmesinde destek olmak; ve (iii) mevcut destek türleri ve başvuru hazırlama ve sunma süreci hakkında kapasite geliştirme faaliyetleri düzenlemek.

Hibe desteği ile GCOM, proje tanımlama ve EOI'lerin hazırlanmasını desteklemek üzere küresel ve bölgesel odak noktalarından ve teknik kaynak kişilerden oluşan bir ekip kurmuştur. Bu personel, Gap Fonu desteği için uygun ülkelerdeki GCOM üyesi şehirlere destek sağlamaktadır¹².

Mayıs 2023'te Brüksel'de Gap Fonu, destek için uygunluk kriterleri ve EOI başvuru süreci hakkında odak noktalarının ve kaynak kişilerin kapasitesini artırmak için bir eğitici eğitimi düzenlenmiştir. Etkinliğe AYB ve Dünya Bankası Gap Fonu ekibi, GCOM bölgesel odak noktaları ve teknik kaynak kişileri, ICLEI, C40 ve CCFLA'dan otuz katılımcı hem yüz yüze hem de sanal olarak katılmıştır.

2023 yılında GCOM ekibi sekiz farkındalık artırma etkinliğine katılarak Doğu Avrupa ve Orta Asya, Latin Amerika ve Karayipler, Güney Asya ve Doğu Asya ve Pasifik'teki 13 ülkeden 42 şehirden 245 katılımcıya ulaşmıştır. Ayrıca, tüm bölgelerde 18 ülkede 116 şehirden 229 katılımcı ile yedi sosyal yardım etkinliğine katılarak Gap Fonu ve mevcut destek hakkında farkındalığı artırmış, şehirlerin EOI'leri hazırlamaları ve tamamlamaları için uygulamalı atölye çalışmaları düzenlemiş ve başvuru yapan şehirlere yardımcı olacak fırsatları belirlemiştir.

Ayrıca ekip, 2020 ve 2023 yılları arasında sunulan EOI'lerin bir değerlendirmesini yaparak, Gap Fonu'na EOI sunan şehirlerin ihtiyaçları ve karşılaştıkları zorluklar hakkında fikir sahibi olmuş, böylece özel destek sunma ve Gap Fonu desteği alan şehirlerden öğrenilenleri ve deneyimleri paylaşma imkanı bulmuştur.

Ortaklık Forumu

Ortaklık Forumu, iklim akıllı kentsel kalkınma ve şehir iklim finansmanı konularında uygulanan teknik yardımdan öğrenilen derslerin ve deneyimlerin paylaşıldığı bir platform sunmaktadır. Gap Fonu'nun genel stratejisini yönlendirmek için bilgi ve fikir alışverişinde bulunma fırsatı sunar. Gap Fonu'nun kuruluşundan bu yana ilk kez Ortaklık Forumu, Kasım 2023'te Fas'ın Kazablanka kentinde yüz yüze düzenlendi. Katılımcılar

¹² Bunlar, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün Kalkınma Yardımı Komitesi (DAC ODA Alıcıları listesi olarak bilinir) tarafından tanımlanan resmi kalkınma yardımı almaya uygun gelişmekte olan ve gelişmekte olan ülkelerin şehirlerini içerir.

BMZ, LUX, WB, EIB, GIZ, GCOM, ICLEI, CCFLA, C40 ve Cities Finance Facility dahil olmak üzere Gap Fund ortakları.

Etkinlik sırasında Chefchaouen, Zenata ve Fez Belediyelerinden temsilciler, Gap Fonu'ndan alınan veya alınacak olan teknik yardıma ilişkin genel bir bakış sunmuş ve proje uygulamasında karşılaşılan güçlükler ile alınan dersleri tartışmıştır. Kazablanka Belediye Başkan Yardımcısı, Kazablanka'nın halihazırda Gap Fonundan destek almamasına rağmen, şehrin iklim ve çevre yatırımlarını içeren planlı projelerini sundu.

Çalışma grupları ve etkinlikler

Gap Fonu ayrıca, 2030 yılına kadar şehir düzeyinde iklim eylemi için finansmanın harekete geçirilmesini tartışan ve kentsel iklim finansmanının ölçeklendirilmesi için bir vizyon, yol haritası ve ölçütler üzerinde işbirliğini teşvik eden CCFLA'nın Yıllık Asamblesi de dahil olmak üzere ortaklar tarafından toplanan farklı çalışma gruplarına ve etkinliklere katılmıştır. Ayrıca, potansiyel eşleştirme fırsatlarının belirlenmesini teşvik etmek için Kentsel İklim Yatırımı Liderliği (LUCI) üzerine çalıştaylar ve toplantılar ve GCOM'un Finansman üzerine Sürdürülebilir Altyapı Eylemi için Uluslararası Koalisyonu dahil olmak üzere periyodik etkinliklere katılmıştır.

III. İzleme Sonuçları

Tablo III-1, konsolide Gap Fonu sonuç çerçevesinin başlangıcından 2023 yılı sonuna kadar kaydedilen ilerlemeyi göstermektedir.

TABLO III-1: ARALIK 2023'E KADAR KONSOLİDE SONUÇ ÇERÇEVESİ DURUMU

Amaç LMIC'lerdeki şehirlerin, sıcaklık artışını sanayi öncesi seviyelerin 1,5 derece üzerinde sınırlamaya yönelik küresel çabalarla uyumlu olarak düşük karbonlu ve iklimle dirençli yollara geçişine yardımcı olun		
GÖSTERGE	DURUM - ARALIK 2023	7 YILLIK HEDEF
Gap Fonu web sitesi aracılığıyla sunulan ve AYB ve Dünya Bankası tarafından ortaklaşa taranan EOI sayısı Gap Fonu	459	900
AYB Boşluk Fonu		
Onaylanan teknik yardım sayısı	42	N/A
Daha fazla hazırlık desteği veya finansman için alınan Gap Fonu destekli proje sayısı	3	85
Dünya Bankası Gap Fonu		
Onaylanan teknik yardım sayısı	53	N/A
Daha fazla hazırlık desteği veya finansman için alınan düşük karbonlu, iklimle dirençli kentsel proje sayısı	7	50

IV. Finansal Güncelleme

Bu bölüm, Aralık 2023 itibariyle Gap Fonu'nun mali durumuna ilişkin bir güncelleme sunmaktadır. Bağışçılar tarafından yapılan katkıları, ödemeleri ve mevcut bütçeyi içermektedir.

TABLO IV-1: GAP FONU ÖDEMELERİ - BAŞLANGICINDAN ARALIK 2023 SONUNA KADAR (MİLYON AVRO)

UYGULAYICI KURUM	GAP FONUNA KATKILAR	TAAHHÜT EDİLEN MİKTAR	ALINAN MİKTAR
EIB	BMWK	40	40
EIB	LUX	8	8
Dünya Bankası	BMWK	10	10
Dünya Bankası	BMZ	40	25
Dünya Bankası	LUX	7	4
Toplam		105	87

TABLO IV-2: GAP FONU ALINAN MALİ KATKILAR, YAPILAN ÖDEMELER VE MEVCUT BÜTÇE - BAŞLANGICINDAN ARALIK 2023 SONUNA KADAR (MİLYON AVRO)

UYGULAYICI KURUM	ALINAN TUTARLAR	ÖDENEN TUTAR	KALAN MİKTAR
EIB	46	8.26	37.7
Dünya Bankası	39	9.1	29.9

V. Gap Fonu için sonraki adımlar

Gap Fonu, 2024 yılında düşük karbonlu ve iklimle dirençli kentsel kalkınmayı destekleyecek girişimlerin sayısında önemli bir artış öngörmektedir. Aşağıda teknik yardım, ortaklıklar, kapasite geliştirme, bilgi oluşturma ve eşleştirme konularında atılacak adımlar açıklanmaktadır.

Teknik yardım: Gap Fonu, Almanya ve Lüksemburg Hükümetlerinin 2023 yılında yapacağı ek katkıları göz önünde bulundurarak, düşük karbonlu ve iklimle dirençli kentsel kalkınmayı desteklemek için teknik yardım sayısını artırma çabalarını yoğunlaştıracaktır. Devam eden ve tamamlanan teknik yardımların ilerlemesini izlemeye ve sonuçlarını takip etmeye devam edecektir. Ayrıca, tamamlanan teknik yardımlardan çıkarılan dersleri yakalamak ve şehirler ile kilit ortaklar arasında bilgi alışverişini ve uzmanlığı teşvik etmek için çaba gösterecektir.

Ortaklıklar: Gap Fonu, Gap Fonu hakkında farkındalığı artırmak ve faaliyetlerini güçlendirmek için fikir ve uzmanlık alışverişinde bulunmak üzere ortaklar ve bağışçılarla birlikte çalışmaya devam edecektir. Bu çalışmalar şunları içerecektir: (i) Ortak İletişim Çalışma Grubu aracılığıyla Gap Fonu'nun görünürlüğü konusunda strateji geliştirmek ve tanıtım etkinliklerini belirlemek için işbirliği yapmak; (ii) ortaklar tarafından düzenlenen etkinliklere katılmak ve Gap Fonu'nu tanıtmak; ve (iii) kentsel iklim finansmanı ve sağlanan teknik yardımdan çıkarılan dersler konusunda ortaklar arasında uzmanlık ve bilgi paylaşımı için Ortaklık Forumu düzenlemek.

2024 yılında ICLEI ile ortaklık, yıl boyunca düzenlenecek bölgesel yüz yüze çalıştaylar aracılığıyla kapasite gelişimini teşvik etmeye odaklanacaktır. Bunlar, gerektiğinde pratik araçların ve bilgi ürünlerinin geliştirilmesiyle desteklenecektir. Çekirdek şehir faaliyetlerine ek olarak, EIB, GIZ ve GCOM'un tavsiyelerine dayanarak, Afrika ve Latin Amerika'daki ek yerel yönetimler, daha geniş, bölge tabanlı bir toplulukta bilgi paylaşmak için Bölgesel Uygulama Topluluklarına (RCoMP) katılmaya davet edilecektir.

GCOM ile ortaklık, projelerin belirlenmesi ve EO'lilerin hazırlanmasında şehirleri desteklemeye, bölgesel şehir ağları ve şehirlerle ortaklıkları genişletmeye ve EO'lilerin kalitesini artırmak için veri toplamaya devam edecektir. GCOM ekibi bir iletişim stratejisti ile birlikte çalışarak Gap Fonu'nun anlaşılmasını artıracak temel mesajları ve en uygun kanalları belirleyecektir. Ayrıca, sağlanan teknik yardımın etkisini sergilemek için bir vaka çalışması kütüphanesi geliştirecektir. Bu, şehirlerin birbirlerinin proje deneyimlerinden öğrenmelerini sağlamak için akran öğrenme değişimlerini de içerecektir. Buna ek olarak, GCOM ekibi Dünya Kentsel Forumu sırasında bir oturum düzenleyerek Gap Fonu'nun bankacılık ve yatırım hazırlığını artırarak yerel iklim eylemini nasıl geliştirdiğine ilişkin deneyimleri paylaşacaktır.

Kapasite geliştirme: 2023 yılında AYB ve Dünya Bankası, işbirliğini, sinerjiyi sağlamak ve farklı kapasite geliştirme faaliyetlerinde her iki kurumun ilgili katma değerinden yararlanmak için ortak bir kapasite geliştirme planı geliştirmiştir. 2024 yılı boyunca, planda belirlenen faaliyetlerin uygulanmasını koordine edeceklerdir.

Dünya Bankası, şehirlerin proje ve programları belirleme kapasitesini artırmayı ve mevcut Gap Fonu desteğinin türü ve başvuru hazırlama ve sunma süreci konusunda yeteneklerini geliştirmeyi amaçlayan GCOM ile ortaklığı uygulamaya ve denetlemeye devam edecektir.

Bilgi paylaşımı: Gap Fonu, yüz yüze ve sanal etkinlikler düzenleyerek bilgi paylaşımını teşvik etmek için ortaklarla birlikte çalışmaya devam edecektir. Çabalarını, forumlar ve diğer yüz yüze etkinlikler aracılığıyla iklim akıllı kentsel kalkınma konusunda şehirler arasında bilgi alışverişini teşvik etmeye odaklayacaktır. Gap Fonu web sitesi, web seminerleri ve çalıştaylar da dahil olmak üzere farklı ortamlarda tamamlanan teknik yardımdan öğrenilen materyalleri ve dersleri paylaşacaktır. Ayrıca, Gap Fonu tarafından sağlanan teknik yardımın, desteklenen faaliyetlerin ve önemli başarıların altını çizmek için proje hikayeleri ve bilgi formları hazırlamaya devam edecektir. 2022'de 22.323 olan sayfa ziyareti sayısını 2023'te 34.559'a çıkaran "One Gap Fund" web sitesi, Gap Fonu teknik yardımının çıktılarını, haberleri, hikayeleri, etkinlikleri ve Gap Fonu ve ortakları tarafından geliştirilen bilgi içeriğini daha iyi sergileyecek şekilde yeniden yapılandırılacaktır.

Bilgi üretimi: Gap Fonu, 2024 yılı boyunca, kentsel ısıya karşı dayanıklılığın artırılması ve kentsel inşaatlarda somutlaştırılmış karbon emisyonlarının azaltılması konularında, 2023 yılı sonunda hazırlık aşamasında olan iki teknik not yayınlacaktır. Sağlanan teknik yardım aracılığıyla belirlenen ihtiyaç ve taleplere dayalı olarak yeni analitik araçların geliştirilmesini araştıracaktır. Bunlar arasında şehirlere potansiyel olarak yardımcı olabilecek araçlar yer almaktadır: (1) binalardaki enerji verimliliği ve dayanıklılık iyileştirmelerinin maliyetini tahmin etmek, (2) sera gazı envanterlerini geliştirmek ve (3) önemli emisyon azaltma potansiyeline sahip öncelikli politika ve teknoloji müdahalelerini belirlemek ve değerlendirmek. Gap Fonu ayrıca, biri 2024'ün sonunda yayınlanacak olan LMIC'lerde şehir iklim finansmanı açığının kapatılması ve diğeri 2025'in ilk çeyreğinde yayınlanacak olan SWM üzerine olmak üzere iki Dünya Bankası amiral gemisi raporunun geliştirilmesini destekleyecektir.

Eşleştirme: Gap Fonu, tamamlanan teknik yardım için proje uygulamasının sonraki aşamalarına destek sağlayabilecek finansman kaynaklarının belirlenmesini desteklemeye devam edecektir. Bu, ortaklarla koordinasyonun artırılmasını ve çok çeşitli proje hazırlama tesisleriyle vaka bazında görüşmeleri içerecektir.

Annex

Aralık 2023 Sonuna Kadar Gap Fonu Tarafından Onaylanan Teknik Yardım Faaliyetlerinin Listesi

YIL	KURUM	FAALİYET ADI	ÜLKE	ŞEHİR / İLLER
2021	EIB	Organik Pazar Atıklarından Biyogaz Üretimi	Vanuatu	Port Vila
2021	EIB	İyileştirilmiş İçme Suyu Yönetimi için Veri Sistemlerinin Güçlendirilmesi	Ekvador	Cuenca
2021	EIB	Rio Hondo'dan Buenavista'ya hafif raylı sistem	Meksika	Naucalpan
2021	EIB	Yağmursuyu Master Planı	Güney Afrika	Mbombela
2021	EIB	Cephelerle birleştirilmiş yeşil çatılar ve kapalı yüzeylerin açılması	Karadağ	Podgorica
2021	EIB	Belediye atıklarının değerlendirilmesi ve azaltım potansiyelinin değerlendirilmesi	Fas	Chefchaouen
2021	EIB	Alley aracılığıyla kentsel alanların yeşillendirilmesi 12,7 km proje	Ukrayna	Vinnitsia
2021	EIB	Güvenli ve iklim dostu sokak tasarımına destek	Ukrayna	Lviv
2021	EIB	Kentsel organik atık arıtma alternatiflerinin ön fizibilitesi	Guatemala	Escuintla; San Jose; Iztapa
2021	EIB	Lineer Parklar	Brezilya	Campinas
2021	EIB	Kent ormanı	Kolombiya	Santa Marta
2021	EIB	Solar Üç Tekerlekli Bisikletler için İş Modeli	Fildişi Sahili	Danané
2021	EIB	Jardim Maravilha Sulak Alan Parkı	Brezilya	Rio de Janeiro
2021	EIB	Kentsel katı atık yönetimde döngüsel ekonomi	Uganda	Makindye; Nansana; Kira; Entebbe
2021	WB	Etiyopya'da İklim-Akıllı Kentsel Gelişim ve Kentsel Dirençlilik	Etiyopya	Addis Ababa
2021	WB	Ahmedabad şehrinde düşük karbonlu ve dirençli belediye hizmet sunumu	Hindistan	Ahmedabad
2021	WB	Düşük karbon emisyonları ve kentsel dayanıklılık için tüm potansiyelin ortaya çıkarılması	Demokratik Kongo Cumhuriyeti	Kinshasa
2021	WB	Yeşil, Düşük Karbonlu ve İklim Dirençli Priştine	Kosova	Priştine
2021	WB	Dakar'da yeşil bir konut programına doğru	Senegal	Dakar
2021	WB	Endonezya'da Dirençli ve Sürdürülebilir Şehirler İnşa Etmek	Endonezya	Palembang; Banjarmasin; Denpasar; Bandung Raya; Padalarang; ve Cirebon
2021	WB	Meksika şehirlerinde iklime dirençli ve düşük karbonlu bir toparlanma için destek	Meksika	San Cristobal de las Casas; Tulum

YIL	KURUM	FAALİYET ADI	ÜLKE	ŞEHİR / İLLER
2021	WB	Fas'ta İklim Eylem Planlaması Geliştirmeleri için Şehirlerin Desteklenmesi	Fas	Fez-Meknes Bölgesi; Fez Şehri
2021	WB	San Miguelito'da düşük karbonlu bir hava taşımacılığı sistemiyle bağlantılı sürdürülebilir kentsel dönüşüm ve iklim akıllı kalkınmanın sağlanması	Panama	San Miguelito
2021	WB	Vietnam: İklim-Akıllı Şehir Eylem Planları	Vietnam	Vinh Şehri; Ho Chi Minh Şehri
2021	WB	Poltava İklim Değişikliği Azaltım ve Uyum Stratejisi	Ukrayna	Poltava Şehri
2021	WB	Karnataka'nın seçilmiş şehirlerinde Katı Atık Yönetiminde düşük karbonlu belediye hizmet sunumu	Hindistan	Mangalore ve Kolar
2021	WB	Maldivler'deki önemli şehirler için Enerji Verimli ve Dayanıklı Konut Stratejilerinin Geliştirilmesi	Maldivler	Malé Şehri; Hulhumalé; Thilafushi; Gulhi Falhu; Addu Şehri; Fuvahmulah Şehri
2021	WB	Düşük Karbonlu Yaşamsal Mahalleler Bogota - LAC Şehirleri (Aşama 1)	Kolombiya	Bogota
2021	WB	Quezon Şehri için İklim-Akıllı Şehir Yatırımları	Filipinler	Quezon Şehri
2021	WB	Yemen'de Kentsel Bağlamda Gelecekteki İklim Dirençli ve Düşük Karbonlu Yeniden Yapılanma için Planlama	Yemen	Aden
2022	EIB	Akıllı Sokak Aydınlatması	Endonezya	Mataram
2022	EIB	Ojodu'daki devlet okullarında ve sağlık merkezlerinde Solar PV'nin yaygınlaştırılması	Nijerya	Ojodu
2022	EIB	Zenata eko-kentinin dayanıklı ve bütüncül yönetimi	Fas	Zenata
2022	EIB	Kenya'da Atıktan Biyogaz Tesisleri için Ön Fizibilite	Kenya	Kericho
2022	EIB	Mavi Şehir Modeli Kıyı Koruma Projesi	Fiji	Savusavu
2022	EIB	Kodër Kamëz'de Sosyal Konutlar,	Arnavutluk	Tiran
2022	EIB	Evsel atık arıtma tesisi	Arjantin	Rosario
2022	EIB	Küçük ve orta ölçekli şehirlerde PV sistemlerinin kamu tarafından satın alınması	Arjantin	Marcos Juarez; Puerto Esperanza; Posadas; Belle Ville; Godoy Cruz; Lújan de Cuyo; San Martín de los Andes; Plottier; San Miguel; Mar del Plata
2022	EIB	İklim Perspektiflerinin Dakka Kentsel Dönüşüm Projesine Entegre Edilmesi	Bangladeş	Dakka
2022	EIB	Curitiba'da kentsel hareketlilik hizmetleri sisteminin yeniden yapılandırılması	Brezilya	Curitiba
2022	EIB	Sussuapara Conecta - Kentin Yeşil Altyapı Sistemi	Brezilya	Palmas

YIL	KURUM	FAALİYET ADI	ÜLKE	ŞEHİR / İLLER
2022	EIB	Düşük Karbonlu Şehir Sürdürülebilir Kentsel Ulaşım Projesi	Çin	Xianning
2022	EIB	Elektrikli Okul Otobüsü Filosu	Kolombiya	Bogota
2022	EIB	Yağmursuyu Yönetimi için Veriler ve Öncelikli Eylemler	Ekvador	Portoviejo
2022	EIB	Comayagua için Yeşil Bölge (ZVC)	Honduras	Comayagua
2022	EIB	İklim Uyumu ve Şehir Direnci için Lusaka Taşkın Yönetimi	Zambiya	Lusaka
2022	WB	Enerji verimli konut stratejileri oluşturma	Endonezya	Palembang; Musi Rawas; Lubuklinggau
2022	WB	Yeşil ve Yaşanabilir Bir Bamako için Doğa Temelli Çözümler	Mali	Bamako
2022	WB	Kenya'nın İki Büyükşehiri için Şehir Çapında İklim Değişikliğine Dirençli Stratejiler	Kenya	Nairobi; Mombasa
2022	WB	Tanzanya Şehirlerinde İklim Akıllı Sermaye Yatırımları	Tanzanya	Arusha; Dodoma; Kigoma; Tabora; Geita; Illemela; Kahama; Mwanza; Mbeya; Morogoro; Songea; Sumbawanga; Dar es Salaam
2022	WB	Seçilmiş Bangladeş şehirlerinde iklim dirençli kalkınma	Bangladeş	Rajshahi; Basail; Milandah
2022	WB	Moğolistan'daki önemli şehirler için Enerji Verimli ve Dayanıklı Konut Stratejilerinin Geliştirilmesi	Moğolistan	Erdenet; Darkhan
2022	WB	Kigali Şehrinde İklim ve Afet Direncini Artırmak için Doğa Temelli Çözümlerin Teşvik Edilmesi	Ruanda	Kigali
2022	WB	Kamboçya Sürdürülebilir Şehirler Girişimi	Kamboçya	Phnom Penh
2022	WB	Şehirlerin sera gazı emisyonlarının gerçek zamanlı izlenmesi için bir platform geliştirilmesi	Mısır/ Güney Afrika/Türkiye	Kahire; İskenderiye; Luksor; Shakh Zayed City; Johannesburg, Tshwane; Ekurhuleni; eThekweni; Ordu, Trabzon; Adana; Manisa
2022	WB	Buenos Aires, Arjantin'de elektrikli mobilitenin benimsenmesine yönelik stratejilerin geliştirilmesine destek	Arjantin	Buenos Aires
2022	WB	Porto Alegre İklim Hassasiyet Değerlendirmesi ve Eylem Planı	Brezilya	Porto Alegre
2022	WB	Akıllı ve Yeşil Amman	Ürdün	Amman
2023	EIB	Libreville ve Port- Gentil, Gabon'da kıyı koruması	Gabon	Libreville ve Port-Gentil
2023	EIB	Atık arıtımı için biyoenerji ve kaynak merkezi	Namibya	Otiwarongo
2023	EIB	Üç şehirde organik atık yönetimi ve arıtımı	Tunus	La Marsa, Kartaca, Sidi Bou Said

YIL	KURUM	FAALİYET ADI	ÜLKE	ŞEHİR / İLLER
2023	EIB	Topluma ait güneş enerjisi üretimi	Arjantin	Buenos Aires
2023	EIB	Sürdürülebilir evsel katı atık yönetimi	Kenya	Nyamira
2023	EIB	Atıktan biyogaza temiz enerji üretimi	Kenya	Kisumu
2023	EIB	Salvador, Brezilya için güneş enerjisi ve katı atık yönetimi	Brezilya	Salvador
2023	EIB	Yenilikçi iklime dirençli atık su değer zinciri	Zanzibar	Tanzanya
2023	EIB	Belediyeler arası entegre atık yönetimi	Kosova	Gilan ve Ferizaj
2023	EIB	Çok haneli konut binalarında enerji verimliliği	Karadağ	Nikšić
2023	EIB	Baltı, Moldova'daki kamu binaları için enerji etütleri	Moldova	Baltı
2023	EIB	Elbasan, Arnavutluk'ta iklim-akıllı yatırımların kolaylaştırılması	Arnavutluk	Elbasan
2023	WB	İklim direncine yönelik NbS yatırımlarının belirlenmesi	Orta Afrika Cumhuriyeti	Berberati; Bambari; ve Birao
2023	WB	Kamboçya şehirleri için iklim-akıllı yatırımların belirlenmesi ve hazırlanması	Kamboçya	Battambang; Kampot; Kep; Poipet; Siem Reap; ve Sihanoukville
2023	WB	Kingston sahil iyileştirme projesine düşük karbonlu altyapı ve doğa temelli çözümlerin entegre edilmesi	Jamaika	Kingston
2023	WB	Bolivya'da bisiklet altyapısının geliştirilmesinin desteklenmesi	Bolivya	El Alto
2023	WB	Chennai'nin katı atık yönetim planı	Hindistan	Chennai
2023	WB	Uganda'da düşük karbonlu ve dirençli yatırımların ölçeklendirilmesi	Uganda	Kampala; Arua; Gulu; Lira; Mbale; Soroti; Jinja; Masaka; Mbarara; Fort Portal; Hoima; Entebbe; Tororo; Kabale; Moroto; Mubende; Kamuli; Kitgum; Kasese; Lugazi; Busia; Apac; ve Ntungga
2023	WB	Türkiye'deki beş kentte kentsel kalkınma için iklim-akıllı yatırımların belirlenmesi	Türkiye	Antalya; Balıkesir; Konya; Malatya; Osmaniye
2023	WB	Düşük karbonlu taşımacılığı teşvik etmek için şehir düzeyinde bir çerçeve geliştirilmesi ve Tanzanya'da katı atık yönetimi yatırımlarının belirlenmesi	Tanzanya	Dar Es Salaam
2023	WB	Meghalaya'da şehir düzeyinde iklim-akıllı katı atık yönetim planları	Hindistan	Meghalaya
2023	WB	Abidjan'ın drenaj ana planına doğa temelli çözümlerin entegrasyonu	Fildişi Sahili	Abidjan
2023	WB	Duşanbe'nin düşük karbonlu katı atık yönetim sistemine geçişinin desteklenmesi	Tacikistan	Duşanbe

YIL	KURUM	FAALİYET ADI	ÜLKE	ŞEHİR / İLLER
2023	WB	Tayland'da altı şehir için düşük karbonlu yatırım planlaması	Tayland	Bangkok, Khon Kaen, Chiang Mai, Phuket, Rayong, Nakhon Sawan
2023	WB	Büyük Beyrut Yeşil Kentsel İyileştirme ve Kalkınma Stratejisi	Lübnan	Beyrut
2023	WB	Endonezya'da seçilmiş şehirler için iklim dirençli katı atık yönetimi stratejilerinin geliştirilmesi	Endonezya	Malang, Palembang, Pontianak, Kendari ve Toba
2023	WB	Nepal'de doğa temelli çözümlere yönelik kentsel yatırımların belirlenmesi ve önceliklendirilmesi	Nepal	Itahari
2023	WB	Hindistan'da toplu taşıma ve uygun fiyatlı konutlarla iklim-akıllı entegre kentsel gelişimin teşvik edilmesi	Hindistan	Haryana
2023	WB	İklim değişikliğini kentsel gelişime entegre etmek ve düşük karbonlu hareketliliği teşvik etmek için eylemlerin belirlenmesi	Hindistan	Haydarabad
2023	WB	Sierra Leone'deki üç şehir için iklim değişikliği eylem planlarının geliştirilmesi	Sierra Leone	Makeni, Bo ve Kenema
2023	WB	Gümrü için düşük karbonlu katı atık yönetimi eylem planının geliştirilmesi	Ermenistan	Gümrü
2023	WB	El Salvador'da kentsel pazar gelişimine iklim değişikliğinin entegre edilmesi	El Salvador	Santa Ana, San Miguel, Ilobasco, La Libertad
2023	WB	Shijiazhuang'da düşük karbonlu kentsel gelişim	Çin	Shijiazhuang
2023	WB	Dodoma'da düşük karbonlu ve dirençli kentleşme	Tanzanya	Dodoma
2023	WB	Ukrayna'da İklim Akıllı İyileştirme Yatırım Planlaması	Ukrayna	Zhytomyr, Vinnitsia, Kharkiv, Kyiv ve Cherkas
2023	WB	Pencap'ta uygun fiyatlı yeşil konut standartlarının ve yeşil konut sunumunun teşvik edilmesi	Pakistan	Sialkot, Lahor ve Attock
2023	WB	Filistin kentsel ısı adası azaltma stratejisi	Filistin	Gazze Şehri

Resim Kredileri

Sayfa vi:

Kizel Cotiw-an Shutterstock.com üzerinde

Sayfa 3:

Rene Notenbomer üzerinde Shutterstock.com

Sayfa 8:

Dünya Bankası

Sayfa 14:

Dünya Bankası

Sayfa 26:

V_Sot_Visual_Content on Shutterstock.com

Sayfa 32:

Dünya Bankası

Arka Kapak İçi:

iFlairphoto üzerinde Shutterstock.com

www.citygapfund.org

Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety

